

# SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo  
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,  
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.  
Poštno-čekovni račun številka 10.603  
Reklamacije niso poštnine proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO  
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravljanje: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran  
din 2000—, pol strani din 1000—  
četrt strani din 500—, 1/8 strani  
din 250—, 1/16 strani din 125—  
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

## Pomen Rooseveltove zmage

Pretekli teden je bilo zanimanje vsega političnega sveta osredotočeno okoli Zedinjenih držav Severne Amerike. V torek, 5. novembra, so bile namreč volitve predsednika Zedinjenih držav. V sedanjem času so politične volitve postale izjema. Še večja izjemnost je v tem, če se volitve vrše v popolni svobodi, da se more vsak volilec, bodisi moški bodisi ženska, odločiti po svojem prepričanju in po svoji vesti. In takšne so bile ameriške volitve. Izredno pozornost pa so te volitve vzbudile zaradi sedanjega mednarodnega položaja. Zedinjene države so v tem času najbogatejša država na svetu. S svojo industrijsko produkcijo, ki jo morejo staviti v službo in pomoč kakšne vojskujoče se države, nadkriljujejo vse druge države. Zato je razumevno, da je vprašanje, kdo bo izvoljen za predsednika te države, zanimalo ne samo oba vojskujoča se tabora, marveč v isti meri tudi neutralne države.

### Tretjič izvoljen

Pri volitvah je zmagal z veliko večino prejšnji državni predsednik Franklin Roosevelt, ki vodi usodo Zedinjenih držav že osem let. Ker je bil že dvakrat izvoljen za predsednika (leta 1932. in leta 1936.), je njegova tretja kandidatura velika novost, ki je ponekod trčila tudi na odločen odpor. Odkar je namreč prvi predsednik Washington leta 1796. odklonil, da bi bil v tretjič kandidiran in izvoljen za predsednika, se ni v zgodovini Zedinjenih držav do zdaj še nikdar zgodilo, da bi kdo bil zapovrstjo v treh dobah izvoljen za predsednika. Tretjo kandidaturo je mogel tvegati samo mož tako ogromne avtoritete, kot jo uživa med ljudstvom Franklin Roosevelt. Predsednik Zedinjenih držav ima namreč takšno oblast, kakšne nima noben kronani vladar kakšne demokratične države. Saj je pri izvrševanju upravne in izvršne oblasti neodvisen in neodgovoren kongresu (parlamentu). Prav iz tega razloga, ki se je v njem zrcalil nekak strah pred avtokracijo (samoblastjo), so nekatere bili proti tretji Rooseveltovi kandidaturi.

### Nasprotnik kapitalistov, prijatelj delavcev

Tretja zmaga Rooseveltova je dokaz za izreden ugled in veliko zaupanje, ki ga uživa ta mož v ameriškem narodu, zlasti v delovnih slojih ljudstva. Če omenimo, da so njegovi največji politični nasprotniki v krogih veleindustrije, veletrgovine in veleposestva, smo s tem hkrati označili, da smatra Roosevelt demokracijo kot pomoč tako zvanim nižjem slojem ljudstva: delavcem, obrtnikom, malim farmarjem (poljedelcem). Njegova politika je prešinjena skoz in skoz s socialnim duhom. Zato mu delavci populoma zaupajo ter nimačjo nobenega smisla za hujskajočo agitacijo marksističnih socialistov in komunistov. Socialistično glasilo »Delavska politika«, ki izhaja v Mariboru, je te dni zapisala, da ameriško delavstvo še ni dovolj zavedno in izobra-



Franklin Roosevelt

zeno, da bi ustvarilo lastno, močno marksistično gibanje. Resnica pa je prav nasprotna. Ameriško delavstvo je tako zavedno in izobraženo, da noče iti na limanice marksističnim hujškačem.

### V skladu z Leonom XIII. in Pijem XI.

Socialnost je ena najbolj prikupljivih potez v Rooseveltovem značaju. Na tem področju je Roosevelt, čeprav po svoji veri prepričan protestant, našel stik s katolicizmom, njegovim socialnim naukom in socialnim stremljenjem. Pridno je preštudiral socialne okrožnice papežev Leona XIII. in Pija XI. ter se večkrat javno izrazil, da popolnoma odobrava gospodarske in socialne nauke, kakor jih tolmačijo te okrožnice. To njegovo stališče izpričuje njegov bister pogled v svet in njegove najnujnejše potrebe, visoko izobraženost njegovega duha in neomajno poštenost njegove volje, ki teži za tem, da bi se družabne, gospodarske in politične razmere na svetu uredile tako, da bodo z njimi zadovoljni ne samo visoki, za bogastvom hrepeneči krogi, marveč tudi v potu svojega obraza delajoči ljudje preprostega ljudstva. Odklanjačo kruti kapitalizem, ki samo izkorističa delovno ljudstvo, prav tako odločno tudi odklanja državni kapitalizem ruskega boljševizma.

### Mož energije, poguma in vztrajnosti

Kakor s svojo socialnostjo in ljudomilo prijaznostjo, se je Roosevelt prikupil ameriškemu ljudstvu s čudovito energijo svoje volje. Če je spoznal kakšno stvar kot dobro, jo hoče uresničiti; če si je postavil kak cilj, ki je po njegovem globokem prepričanju v prid in blagor državi in narodu, ga hoče doseči. Ovire zanj ne obstajajo. To krepkost volje si je izvezbal v borbi zoper bolezen. Ko se je leta 1921. kopal v premrzli vodi, ga je napadla

huda in nevarna bolezen, imenovana otroška paraliza (hromost). Pretilo mu je popolno omrtvičenje nog in rok. Sedem let se je z orjaškim pogumom in z nezljomljivo vztrajnostjo boril zoper to mučno bolezen. Premagal jo je toliko, da je zoper mogel nastopati v javnem življenu. Toda ostala mu je dosedaj takšna trdost v kolikih, da težko hodi. Tako mu je borba zoper lastno bolezen ojeklenila voljo ter ga usposobil, da se hrabro in stanovitno boril zoper politične in gospodarske bolezni časa in zoper rane, na katerih trpi delovno ljudstvo.

### Cilj: demokracija in svoboda, sredstvo: orožje za lastno državo in zavezničke

V Rooseveltovi socialnosti je tudi glavni razlog, zakaj je Roosevelt tolkokrat nastopal zoper vojno ter se trudil za ohranitev miru, odnosno za njegovo zopetno vpostavitev. Saj vojna najhuje zadene preprosto ljudstvo ter naloži najtežja bremena na nižje delovne sloje naroda. V svrhu ohranitve in pozneje vpostavitve miru je tudi stopil v zvezo s papežem Pijem XII. ter ustvaril pri Vatikanu posebno poslaniško mesto. Ko pa je moral z žalostjo ugotoviti, da so vsi njegovi mirovni poskusi zmanj, je energično začel s politiko zavarovanja interesov Zedinjenih držav in vse Amerike. Ta politika se kaže v vpeljavi splošne vojaške obveznosti, v rastročem vsestranskem oboroževanju Zedinjenih držav in v največjem podpiranju Anglike v sedanjem vojni. Po zlomu Francije je to podpiranje začelo naraščati po količini in kakovosti orožja, osobito letal, ter bo po zoperi Rooseveltovi zmagi pri volitvah dobivalo še večji obseg. Z Rooseveltovo zmago je ideja demokracije in svobode v svetu ojačana. Ali bodo Zedinjene države tudi vojaško posegle v krvavo vojno bodisi na Dalnjem vzhodu proti Japonski, kakor že pričakujejo japonski vojaški krogi, bodisi v Evropi, bo pokazala bodočnost.

### Pospešeno pripravljanje USA za bodoče akcije

Po volitvah predsednika je finančni minister Zedinjenih držav izjavil, da so dosedanja krediti za oboroževanje premajhni ter da je potrebna še poldruga milijarda dolarjev (danes okrog 120 milijard dinarjev, to je desetkratni letni proračun naše države). Predsednik Roosevelt pa je časnikarjem rekel, da dobri Anglija in Kanada polovico vse ameriške proizvodnje orožja, za kar se mu je angleški ministrski predsednik Churchill v javnem govoru zahvalil. Nekateri nevtralni opazovalci menijo, da se v Ameriki vedno bolj ojačuje struja, ki žene v vojno. Drugi pa že celo vidijo nastop ameriške vojaške sile v Tihem oceanu proti Japonski ali pa na obalah Atlantskega oceana, ki ga je Roosevelt prav tako, kakor Tih ocean, označil za življenjski prostor Amerike.

# Vojni vihar v Evropi in na Daljnem vzhodu

## Italijansko-grška vojna v ospredju zanimanja

Zakaj se položaj ob albansko-grški meji bistveno ni spremenil?

Položaj ob albansko-grški meji se od našega zadnjega poročila bistveno ni spremenil, a kljub temu je italijansko-grška vojna v ospredju zanimanja vsega sveta.

Italijani sami javljajo z albansko-grške fronte, da je iskati vzrok za počasno prodiranje italijanske vojske v slabih prometnih zvezah na grških tleh. Pravih cest iz Grčije proti Albaniji sploh ni, saj so dobre ceste v Grčiji še v nižavah redke. Grčija ima le dve glavni prometni žili, eno na vzhodu, drugo na zahodu države. Obe sta v zelo slabem stanju in vezani na promet Albanije. Vzhodna zveza loči grško pokrajino Epir od Makedonije ter sega do Aten, Lerina ali Florine (11.000 prebivalcev) in Korice (albansko Korča). Zahodna

sedniki Metaksasova črta. Pričenja se pri Janini v severozapadnem delu dežele in gre do Marice, ki predstavlja mejno reko med Grčijo in evropsko Turčijo. V tem pasu je, kakor navajajo, do 300 betoniranih utrdb, topovskih položajev, strojniških gnezd in opazovališč. Gradili so Grki te obrambne pasove tri leta in so izdali zanje šest in pol milijarde drahem. Ob Metaksasovi črti in Epiru pričakujejo sedaj najsrđitejše boje, ker se pripravlja velika italijanska ofenziva ob obali Jonskega morja. Zaradi težavnega ozemlja ni pričakovati nenehnih uspehov ter bo treba osvajati ped za pedjo.

Na osrednjem odseku se položaj od prvega dne italijanskega vpada ni spremenil in se drže Italijani v gornjem delu doline reke Voujuše.

bardiranjem grških pristanišč, letališč in železniških zvez ter postaj.

### Turčija ščiti Grčijo napram Bolgariji

Zadnjič smo beležili, da so grške sosedje: Jugoslavija, Bolgarija in Turčija za nevmešavanje v italijansko-grški spor. Kljub stališču neutralnosti hoče biti Turčija stalno pripravljena in se ne bo dala od nikogar presenetiti. Carigrad je postal važno prehajališče za turške čete, ki prihajajo iz Male Azije v Evropo in z njimi se prevaža tudi orožje s potrebnim vojnim materialom. Z zbiranjem čet in vojnega materiala na bolgarski meji hoče Turčija držati Bolgarijo, da se ne bi vmešala v sedanjo italijansko-grško vojno. Na merodajnem mestu izjavljajo, da bi dobila turška vojska takoj nalog za korakanje, ako bi se Bolgarija hotela vmešati v vojni spopad na Balkanu. Zaradi tega Turki ne verujejo, da bi Bolgarija tvegala kak tak korak. Obenem se nadaljujejo v Turčiji vpoklici vseh tistih za vojno sposobnih moških, ki niso prekoračili določene starosti in še niso služili. Pri tem je prizadeti 20 letnikov. Poleg tega se kličejo rezervisti na orožne vaje.

## Gibraltar in Tanger

### Gibraltar postane otok

Angleško trdnjavo Gibraltar v južni Španiji, ki je ključ iz Atlantskega v Sredozemsko morje, smo v našem listu že natančno opisali.

V napadalnem načrtu Nemčije in Italije je iztrganje Gibraltarja iz angleških rok. Za osvojitev Gibraltarja prihajata v poštev dva vojna pohoda: po morju in po suhem preko Španije. Pomorski napad bi bil preveč tvegan, ker je angleška mornarica veliko premočna.

Po zasedbi Holandije, Belgije in dela Francije ter radi prijateljskega razmerja Nemčije do Španije sili v ospredje glede zavzetja Gibraltarja suha pot preko španskega ozemlja. To nevarnost dobro predvidevajo Angleži. V zadnjem času niso Gibraltarja s kopne španske strani samo zavarovali z najtežjimi in najmodernejšimi topovi, ampak bodo spremnili gibraltarsko skalovje v otok. V kratkem bodo končana dela pri kopanju prekopa, s katerim bo odcepjen Gibraltar od celine in bo postal otok.

### Gibraltarjev afriški sosed Tanger v španskih rokah

Nasproti Gibraltaru leži ob afriški obali Tanger, ki gospodari s svojo vojaško lego daleč naokrog. Mesto Tanger šteje 50.000 prebivalcev.

Angleško-francoska-španska pogodba z dne 27. novembra 1923 je rešila tangersko vprašanje.



Zemljevid italijansko-grških bojišč

prometna žila je le nadaljevanje ceste, ki vodi iz Argirokasta v Albaniji v grško Janino (središče pokrajine Epir z 21.000 prebivalci) ter dalje k obali Jonskega morja. Del ceste vodi iz Lerina k Solunu. Izven teh zvez so le brezpomembne poti, ki jih ni mogoče uporabljati za vojna kretanja. Italijanski pionirji delajo noč in dan, da zboljšajo zvez za dovoz iz zaledja v predele, kjer so hudi boji. V gorovju opravljajo tovorni promet še vedno z osli, mezgi in konji.

### Italijani in Grki na zahodnem, osrednjem in severnem odseku

Na zahodnem bojišču v grški pokrajini Epir se je posrečilo italijanskim četam prekoračiti najprej reko Kalamas. Nato so bile grške čete prisiljene, da so se umaknile še ob obali za nadaljnjih 24 km do reke Acheron, ki teče vzporedno z reko Kalamas. Skupno so napredovali Italijani v tem odseku za 32 km. Grki so v tem delu v utrbah Metaksasove obrambne črte, ki poteka s prvim pasom severno od grškega mesta Janina. Grčija poseduje napram Albaniji tri obrambne črte, katere se imenujejo s skupnim imenom po ministrskem pred-

Na severnem odseku stoje grške čete na vrhovih vzhodno od reke Devoli, italijanske pa branijo višave Morove planine zahodno od reke Devoli, na koje zahodni strani leži albansko mesto Korča ali Korica. Grško topništvo drži Korčo pod stalnim ognjem ter nadzorstvom. Boji med Grki in Italijani se razvijajo na 150 km dolgi fronti.

### Medsebojna bombardiranja

Angleži nudijo Grkom glavno pomoč z letalstvom, katero bombardira razna italijanska oporišča v južni Italiji in ob Sredozemskem morju že z grških letališč.

Angleška vlada je vzela na znanje italijansko objavo, da so sodelovali italijanski letalci pri bombardiranju Londona ter si je zato pridržala popolno pravico svobodnih rok glede angleških napadov na Rim. Tako je izjavil v angleškem parlamentu državni zunanjji podtajnik Buttler na vprašanje, ali namerava britanska vlada smatrati Rim še nadalje za odprt in neoboroženo mesto, ki ne bo bombardirano.

Angleške in grške letalske napade vračajo italijanske letalske skupine s stalnim bom-

šanje na mednarodni osnovi. Tako zvani tangerski statut z dne 18. decembra 1923, ki je bil leta 1928. dopolnjen še s pristopom Italije, je določil, da upravlja navedene sile mesto z zaledjem sporazumno s pristankom maroškega sultana.

Španske čete so že letos junija zasedle Tangier »zaradi vzdrževanja reda«. Zdaj je španska vlada dokončno priključila mednarodno tangersko ozemlje k španskemu Maroku. V mednarodnem svetu so mnenja, da je došlo do tega ukrepa zaradi naraščajočega odpora v francoskem Maroku proti francoski vladi v Vichiju. Francoski general Weygand je nezadovoljen s pogajanji francoske vlade z Nemčijo. Angleške vojne ladje križarijo še dalje pred Tangerjem.

## Vojna na Daljnem vzhodu

### Japonci na umiku pred Kitajci

Naše čitatelje smo obvestili, da so odprli Angleži radi pristopitve Japonske k zvezi z Nemčijo in Italijo dne 17. oktobra birmansko cesto. Po tej poti sta založili Anglija in Amerika kitajskega maršala Čankajšeka tako z vojnimi potrebščinami, da je začel s silovito ofenzivo proti izčrpanim Japoncem v južni kitajski pokrajini Kvangsi. Kitajci so dosegli v zadnjih dneh tako odločilne zmage, da bodo v kratkem prepodili Japonce iz vse pokrajine Kvangsi. Kitajci že ogrožajo Jaučav na južni

obali. Japonci se morajo umikati iz doline reke Jangce. Ta umik se vrši tudi zaradi nemirov, ki jih zadnje čase Kitajci povzročajo v Šanghaju in Nankingu. Kitajci so zasedli tudi

bombardirajo mesto Ičang. Japonsko vrhovno poveljstvo je odpoklicalo 500 bombnih letal, ki so bila na letališču v Hankovu. Letala so moralna nazaj na Japonsko, kjer morajo biti pripravljena za druge potrebe.

Pavle Poljanski:

## Ljubimo domovino, kajti ona je naša mati!

Ljubimo to, kar trga narod narodu iz rok!

Danes trga narod narodu iz rok to, kar je najdražje, kar združuje ljudi iste govorice pod eno streho, da se ne porazgubijo po vabljivih, krivih in blatnih poteh sveta, to je domove in v širšem smislu domovino. Kruti boji, ki divjajo, se bijejo le za pokrajine, ki so domovina narodom.

V očigled temu pomislili vsi Slovenci, ali ljubimo svojo lepo domovino, ali smo pripravljeni žrtvovati vse zanjo? Kot otroci velike Slave se zavedajmo, da se ne sme nikdar zgorditi, da bi našo lepo domovino komur koli prepustili, temveč moramo biti pripravljeni, braniti jo proti vsakomur, predvsem pa proti notranjim prikritim sovražnikom, ki z raznimi obrekovanji skušajo kot črv ugonobiti naše narodno telo. Potrudimo se, da naše besede in zatrjevanja, da bomo domovino branili, ne bodo puhle in prazne besede, posebno, kar se takih notranjih nergačev tiče.

### Ali vemo, kaj ljubimo?

Domovina ni samo zemlja in nebesni svod, pod katerim prebivamo, ampak so naša domovina vsi bistri potoki, gozdovi, prelepé doline, gorski velikani, vse prijazne vasice in bela mesta, kjer prebivamo; domovina je zemlja, v katero vlivamo svoj znoj, da obrodi dober sad, in k domovini spada tudi jezik, ki ga govorimo. Take domovine otroci smo! Ona nam je mati, ona nas je rodila, ona nas nosi v svojem naročju, ona nas združuje pod skupno streho v milem slovenskem jeziku.

### Jezik nas veže

Jezik je tisti, ki nas veže, da vemo, do kam segamo, da vemo, kje so naše meje, do kod segajo naše pravice. Žalostno je, da se te vezi, ki nas združuje, mnogi med nami sramujejo. Posebno Slovenci, ki žive med tujim ljudstvom, med seboj ne govorijo radi v materinščini, ampak govore v tujem jeziku, mnogokrat v

nekaj spakendranščini, ki nima ne repa ne glave. Slovenci, varujmo se tega! Vedimo, da je jezik del domovine in kdor jezika ne spoštuje, tudi domovine ne more ljubiti. Vsak si naj živo predstavlja rek: »Biti slovenske krvi, bodi Slovencu v ponos!« Onim, ki ne spoštujejo svoje domovine, ki jo izdajajo, ki sramote slovenski jezik, pa pokažimo njih zločinsko delo, izločimo jih iz svoje srede, kajti izvržek človeštva so. Tako za nas nikdar ne bo veljal rek, ki ima prebridko resnico v sebi, da: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.«

### Dober prijatelj — zaklad

Da bo ostal naš jezik čist, jasen in nepokvarjen, segajmo zdaj, ko se nam približuje zima, po dobrih knjigah naših velikih mož. Naj ne bo slovenske družine, ki bi ne imela v hiši dobrega časopisa. Za nas slovenske kmete je vsekakor »Slov. gospodar« najprimernejši, kajti on je naš spremjevalec v življenju, v njem je vse, kar potrebujemo pri svojem delu,

Po čem Američani letos najbolj povprašujejo. V Ameriki je več tovarn, ki delajo v nadurah in ponoči, pa še ne morejo ustreči vsem naročnikom. V teh tovarnah ne delajo letal ali orožja, kakor bi kdo utegnil misliti, temveč — zastave. Prejšnja leta so bile tovarne za zastave zaposlene samo pred 4. julijem, ameriškim narodnim praznikom, v ostalem času pa niso imele skoro nič posla. V tistih letih, ko so predsedniške volitve, gre bolje. Sedem- do osemkrat več zastav izdelajo kot navadno. Po vsej državi, v mestih in vaseh, na vzhodu in zahodu hodočajo takrat imeti zastave, dolge, velike, ki jih obešajo na hiše, drogove, stolpe itd. Pa tudi manjše zastavice gredo v promet, kajti tudi majhni Amerikančki nočejo za-

## Junak divjine

Ameriški roman

\*

18

Erik je medtem skočil s konja in nekaj popravljal pri sedlu. Zatopljen je bil v misli in Noelovega vprašanja ni prav slišal.

»Kaj si rekel, Noel?« je vprašal.

»Vprašal sem, kam bova zavila?«

»Na Oblačno goro. Nard je tam! Ti lahko zaviješ domov, če...«

Prekinil se je in vprašajoče pogledal tovariša. Ta je skoraj ogorčeno strmel vanj.

Razumela sta se. Krepko sta si stisnila desnici in s tem je bila stvar rešena.

14.

Čim bolj se je Marija bližala gorovju, tem bolj je pokrajina izgubljala značaj puščave; peščeno morje je zaostalo, svet je postal gričnat, tla porasla s travo in nizkim grmičjem.

Marija je izginila v prvi gorski soteski. Obe strani soteske sta bili v nižji legi pokriti z gozdovi, vrhovi pa so bili skalnati.

Sonce se je že nagibalo k zatonu, a popotnica je še vedno jezdila. Steza se je vzpenjala navzgor, potem je zavila v globok prepad, napisled pa je je popolnoma zmanjkalo na skalnatih tleh. Ker je bila hoja samo v eno smer mogoča, je Marija jezdila naprej. Kopita so trdo udarjala ob skalnata tla.

Nekako po enouri naporni ježi se je odprla pred Marijo prijazna, ozka dolinica. Popotnica si je olajšano oddahnila. Od dolge, utrudljive ježe je bila že čisto izčrpana in je bila potrebna oddih. Razen tega se je bližala tudi noč. V nižinah se je že zgrinjal mrak, le gorski vrhovi so še rdeli od žarkov zahajajočega sonca.

Dolinica je bila porasla s sočno travo. V drugem koncu se je svetlikalo kakih dvajset brez. Tudi žuborenje vode se je slišalo.

Marija je sklenila, da bo tu prenočila ter zgodaj zjutraj nadaljevala pot. Jezdila je do brez. Tam je skočila z mezga in se lotila dela.

Najprej je snela sedlo svojemu mezgu, nato pa tovor ostalima mezgoma. Pri tem je glasno stokala, ker so bili tovori pretežki za njene moči. Po končanem delu je žival zvezala prednje noge in jih je pognala na pašo.

Na Garnettov nasvet je Marija vzela s seboj tudi priprave za postavitev šotorja. Hladni večerni zrak ji je dal slutiti, da ji bo šotor ponoči zelo potreben.

Tako je začela s postavljanjem šotorja. Delo ni bilo lahkoo, ker ga ni bila vajena. Toda vztajnost je rodila



## Tudi mladina me ljubi!

Rdeča in spokana koža često zelo боли. Posebno nežna otroška koža je zelo občutljiva. Zato si otroci tako zelo radi namažejo z NIVEO lice in ruke, preden greda na ulico.

242

svetuje nam, da ne zaidemo na stranpot. Dobr verski časopis imeti, je kakor imeti dobrega prijatelja, in kdor ima pravega prijatelja, ima zaklad.

#### Bodimo vredni nasledniki naših prednikov!

Pozabimo v teh težkih dneh na vse medsebojne spore in razprtije, kajti samo tako bomo lahko obvarovali našo domovino vsega hudega, lahko bomo zrli — združeni z ostalimi brati — neustrašeno nevarnostim nasproti. Bodimo vredni nasledniki naših brezimnih prednikov, ki so nam ohranili v težkih prilikah domovino, nam jo izročili, da jo zvesto čuvamo in jo predamo neokrnjeno in nedotaknjeno naslednikom. Kdor izgubi domovino, je podoben onemu, ki je izgubil v otroških letih streho in starše in je moral po svetu. Le v domovini bomo našli srečo, zdravje, le tu so nam odprta vrata k resnemu delu, h kulturnemu delovanju, in le v domovini bomo našli pot k prosvitu naše lepše in boljše bodočnosti.

Bog nas bo vodil ...

Če bomo ljubili domovino, našo dobro mater — to se pravi, če se bodo ljubili slovenski kmet, delavec in izobraženec — če bomo spoštovali svoj mili slovenski jezik, ljubili svojo grudo, polja in pašnike, gozdove in prozornega jezera, bistre potoke in valajoče reke, krasna gorovja in modro nebo nad nami, mnoge otoke in sinje morje ter ako ne bomo nikdar pozabili na Boga, ki nam je dal vse to v posest in uživanje, tedaj nas bo Bog vodil. On nas ne bo zapustil, ne bo dovolil, da bi nenasitni tujec omadeževal naša sveta slovenska tla s svojo umazano peto, kajti ta tla so samo naša in nobenega drugega! Zganimo se ter v ta vzvišeni namen delajmo, dokler je čas, kajti »po toči zvoniti je prepozno«. Da je pa še vedno naša lepa domovina izven krvavega plesa in zverinskega klanja, pa moramo biti Bogu hvaležni. Prosimo ga, da nas s svojo božjo vsemogočnostjo tudi v bodoče varuje pred strašnim gorjem, ki zajema val za valom ves svet. Izkažimo se vredne božjega prizanašanja, kajti v božji oblasti so državniki in vsa bojna sredstva, katera lahko obrne proti onim, ki misijo z njimi strahovati slabotne in maloštevilne narode. Ne pozabimo, da božji mlini meljejo počasi, toda sigurno!

Ti krasna si, krasnejše ni,  
kar jih obseva zarja dneva,  
krepostna si, vsa vredna ti,  
da krona venča te kraljeva.

Simon Gregorčič, »Domovini.«

uspeh. Šotor je bil čez dobre pol ure gotov. Marija je nato nanosila vanj še nekaj listja in si pripravila ležišče. Potem je preskrbelo še suhljad za ogenj.

Mezgi so se medtem pasli. Ko je Marija smatrala, da so se že dovolj ohladili od hoje, jih je odvedla k vodi in jih napojila. Nato je privezala vsakega za eno drevo, in sicer na dolgo, da so se mogli pasti okrog dreves.

Šele zdaj je začela Marija misliti na svoje telesne potrebe. Zanetila je ogenj in si pripravila skromno večerjo. Po večerji je zamišljeno sedela pri ognju. Mislila je na svoj položaj. To je prvi primer, da je popolnoma sama v zapuščenem kraju. Gozd je skrivnostno šumljal. Mesec je kot kak srebrn krožnik plaval po neskončnem plavem nebu.

Marija se je čutila silno osamljeno. Zdelen se je ji, da je zašla v popolnoma nov svet, iz katerega se ji ni nudil noben jasen izhod. Pri srcu jo je stisnilo. S takim začpanjem se je bila podala na pot! Erikova in Garnettova svarila je smatrala za pretirana. Zdaj je že drugače gledala na vso stvar in to že po enem dnevnu potovanja. Zaželeta si je močne roke, prijateljskega srca.

Nenadoma je prisluhnila. Zdelen se je ji, da sliši zvonenje, ki je prihajalo iz velike daljave. Pobožno je poslušala. Pokrijala se je in odšepetala angelsko pozdravljenje. In še za uspeh svojega pota je molila. Ob misli na Boga je začutila olajšanje. Zazdelen se je ji, da vendar ni tako sama, kakor je prej mislila.

# Po Jugoslaviji

**Novega vojnega ministra smo dobili.** Vojni minister general Nedić je odstopil. Na njegovo mesto je bil postavljen kraljevi častni pribičnik, armijski rezervni general Peter Pešić. Rodil se je v Nišu leta 1871., general je postal leta 1918., armadni general leta 1923. Leta 1918. se je udeležil mirovne konference v Parizu. Od leta 1922. do 1924. je bil že vojni minister. Dalje časa je bil poslanik v Pragi in Bruslju. Leta 1939. je bil imenovan za senatorja. Znan je kot pisec važnih vojaških člankov.

**Južnosrbsko mesto Bitolj trikrat bombardirano od neznanih letal.** Starodavno južnosrbsko mesto Bitolj je doživel 5. novembra v teku opoldanskih ur trikratno zračno bombardiranje in obstreljevanje s strojnicami od neznanih letal. Bombe so tirjale devet mrtvih in 21 ranjenih ljudi, večinoma delavcev in otrok. Med smrtnimi žrtvami pa je tudi Slovenec kapitan Maks Varl, pribičnik divizijskega štaba. Nepregledne množice Bitoljčanov so se udeležile njegovega pogreba. Devet lovskih letal je krožilo v zraku in izkazalo zadnjo čast padlemu kapetanu. Na dan nezaslišanega in zahrbtnega napada je bil v Bitolju sejmski dan, zato je bilo tudi med konji več žrtev. Živina je begala zbegana brez gospodarjev okrog. Vest o

nejunaškem bombardiranju na neoborožen in brezobramben kraj je bila sprejeta po vsej državi z velikim ogorčenjem. Vlada je sedaj izdala energične ukrepe, da se kaj takega ne bo več pripelilo, če pa se bo, pa tako bombardiranje ne bo ostalo nekaznovano. Predsednik vlade Cvetković je poslal kot prvo podporo po bombardiranju prizadetim družinam 50.000 din. Enako vsoto in v isti namen je dal tudi zunanjji minister dr. Cincar Marković. Vse po Bitolju sočustvuje z žrtvami in pomaga pri negi ranjencev ter oskrbi onih, ki so ostali radi bombardiranja brez strehe.

**Važne živinozdravniške postaje.** V poljedelskem ministrstvu so se vršila zadnje dni važna tridnevna posvetovanja živinozdravniških strokovnjakov. Obravnavali so vprašanje, kako bi čim učinkovitejše zatrli različne živinske bolezni ter ustvarili potrebne zdravstvene pogoje za napredok živinoreje in zaščitili ljudsko zdravje z nadzorstvom živeža živalskega porekla. Sklenjeno je bilo, da bodo ustanovljene po vaseh v živinorejskih področjih živinozdravstvene postaje, ki bi naj postale središča živinozdravniškega strokovnega dela ter bi se preko njih oskrbovali kmetje z zdravili in cepivi za živino.

## Visoka bogoslovna šola v Mariboru dobila prvega rektora

Prosvetni minister g. dr. Anton Korošec je podpisal 23. avgusta 1940 ob 140 letnici rojstva svetniškega škofa A. M. Slomšeka, ustanovitelja mariborskega bogoslovja, uredbo, s katero je bil podprt Slomšekovi ustanovi položaj visoke bogoslovne šole.

Za prvega rektora ali voditelja Visoke bogoslovne šole v Mariboru je bil imenovan z odlokom prosvetnega ministrstva g. dr. Josip Hohnjec, ki deluje na mariborskem bogoslovju že od leta 1905. in se veseli kot izborni profesor najtežavnejših bogoslovnih predmetov občega spoštovanja in priljubljenosti med bogoslovcem. Novi in prvi g. mariborski rektor je dolga leta delovni predsednik Prosvetne zveze.

Veliko se je trudil na prosvetnem polju po deželi davno pred vojno. Njegovo delo so Marijine družbe ter Dekliške zveze. Ob prevratu se je postavil neustrašeno na stran naših osvoboditeljev izpod nemškega jarma. Kot podpredsednik je skupaj s predsednikom dr. Rošinom vodil Narodni svet v Mariboru in je bil

eden najbolj požrtvovalnih borcev, da je ostal Maribor slovenski.

Koj po prevratu je bil član ustavodajne skupščine in pozneje dolga leta narodni poslanec za ljutomerski in konjiški okraj.

Gospod rektor pa ni vsa leta, odkar se je posvetil delu za javni blagor, ogreval ter podžigal z besedo našega naroda za vsestransko povzdiglo, ampak je držal, odkar je končal študije, krepko v svoji roki pero do danes. Izpod njegovega peresa je bilo objavljenih po raznih znanstvenih časopisih in mesečnikih nebroj učenih člankov in razprav bogoslovne vsebine.

Od leta 1905., ko je prišel gospod rektor za profesorja v Maribor, je bil dnevno ter neumorno do danes na delu pri vseh listih, katere izdaja Tiskarna sv. Cirila. »Slov. gospodar« si šteje v veliko čast, da sme prvemu rektorju Visoke bogoslovne šole v Mariboru čestitati in mu izreči ob tej priliki iskreno zahvalo za njegovo najzvestejše sotrudništvo.

Zvon je utihnil in nastala je tišina, ki jo je čez čas premotilo zavijanje šakala. Potem je spet zavladala popolna tišina. Mariji je spet postalo tesno pri srcu. V tišini je bilo nekaj zloveščega; kot težka mora je ležala nad pokrajino.

Mario je začelo mraziti. Vrgla je suhljad na ogenj, nato pa odšla v šotor. Legla je in se zavila v odejo.

Zaspati ni mogla. Osamljenost jo je težila ko kaka svinčena gora. Kaj bo z njo? Ali se ne bo izgubila v tej divjini? Čim več je razmišljala o tem, tem bolj se je zavedala svoje drznosti in nepremišljenosti. Zakaj ni sprejela Erikove ali Garnettove pomoči? Razmišljjanje jo je tako mučilo, da so ji moči popolnoma opešale. Zaihtela je. A čim bolj so ji vrele vroče solze iz oči, tem večje sproščenje je čutila v notranjosti; solze so ji olajšale bol in čez čas je spokojno zadremala ...

Erik in Noel sta zavila na isto stezo, po kateri je jezdila Marija. Nista hitela, ker sta hotela, da bi ju Slim, ki je bil odšel po živila in strelivo, čimprej dohitel. Pozorno sta se ozirala na desno in levo. Od časa do časa sta tudi zavila v gozd in preiskala okolico. Sumljivih znakov nista zasledila. Ko sta imela za seboj že nekaj milj pota in sta prispela do smrekovega gozda, je dejal Erik:

»Tu se bova ustavila in počakala Slima. Če je šlo vse v redu, se bó vsak čas vrnil.«

ostajati za starejšimi in izobesajo zastavice po oknih, balkonih in po ulicah. Ameriški tisk ima brez dvoma prav, če prispije letošnje povpraševanje po zastavah naraščanju narodne zavesti. Ameriški tisk pravi celo tako: od leta 1917., ko je stopila Amerika v prvo svetovno vojno, pa do danes še ni bilo opaziti v Združenih državah tolikšnega povpraševanja po zastavah. Neamerikanec bi iz tega morda celo kaj sklepal. Kdor je praznovan, lahko stavi celo vzporednico med letom 1917. in med letom 1940.

**Nov način zatemnitve Rima.** V zatemnitvi Rima so uvedli zanimivo novost. Namesto modrih svetilk, katere so doslej uporabljali za razsvetljavo ulic, bodo sedaj namestili bele svetilke, ki pa bodo mnogo slabše

Zasluženega imenovanja g. dr. Josipa Hohnjecu za prvega rektorja v Mariboru je vesel slovenski narod, za katerega je že storil toliko

dobrega. Veseli pa so tudi vsi lavantinski duhovniki, ki so bili gojenci mariborskega bohoslovja in jim je bil g. rektor profesor.

## Novice iz domačih krajev

**Streljanje s karbidom je nevarno.** 11 letni rudarjev sin iz Prevalj Mirko Jeran je streljal s pomočjo pločevinaste škatle s karbidom. Škatlo je razneslo in njeni drobci so nevarno ranili fanta na očesu, občgalo mu je pa tudi ves obraz. Neprevidni mladi strelec se zdravi v mariborski bolnišnici.

**Na tovariša je padel.** Na neki stavbi v mariborski okolini je strmoglavl v globino dela vec in padel na spodaj stopečega 25 letnega tovariša Karla Baranka. Sam je ostal nepoškodovan, dočim je tovarišu Baranku zlomil noge in mu prizadejal hude notranje poškodbe, tako da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

**Z zidarskega odra ga je vrglo.** 24 letni zidar Jernej Praprotnik je bil zaposlen pri zidavi nove gimnazije v magdalenskem predmestju v Mariboru. Nevede se je dotaknil električne naplavje, ki ga je tako udarila, da ga je vrglo z zidarskega odra in je padel več metrov globoko. Pri padcu si je močno poškodoval desno roko ter se je moral zateči v bolnišnico.

**Po nesreči obstreljen deček.** Nekemu lovcu se je v studenškem gozdu po nesreči sprožila lovška puška pri lovu na zajce. Strel je zadel 11 letnega delavčevega sina Ivana Kuharja iz Studencev, ki se je slučajno nahajal v smeri bega zajca, v stegno leve noge. Fanta so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

**18 letni fant je po neprevidnosti obstreljen svojega tovariša.** Pred kratkim je 18 letni G. Lojze v Satahovcih v Prekmurju po nerodnosti obstrelil svojega tovariša Alojza K. Krogla je ranjencu obtičala pod levim očesom ter so mu jo morali odstraniti operativnim potom v bolnišnici.

**Plaz potegnil s seboj cestni nasip.** V Podložah pod Ptujsko goro je utrgal plaz cestni nasip v dolžini 13 m in 3 m na široko ter ga je pognal v globok prepad.

**S kolesa ga je vrgel.** 18 letni vajenec Franc Pintar iz Nove cerkve se je peljal k svojim staršem v Hrenovo. Na majhnem klancu Breznica se pripelje nasproti Jurij Čretnik, ki ga je v klancu zaneslo nasproti vozečemu Pintarju. Pri tem je z vso silo zadel v pedal Pintarjevega kolesa in ga vrgel s kolesa. Pri padcu na trdo cesto se je Pintar pobil tako hudo, da mu je počila lobanja in je obležal nezavesten. G. kaplan Alojzij Žolnir mu je hitro

podelil sv. maziljenje, nakar ga je rešilni avto odpeljal v celjsko bolnišnico. Ves čas prevoza je bil v nezavesti in je bruhal kri, vendar obstaja upanje, da bo postal pri življenu.

**Smrt pri reševanju psa.** Pri posestniku Potocniku v Vojniku pri Celju se je pretrgala žica električnega voda, v katero se je po naključju zapletel domači pes. 16 letna hčerka Pepca Potočnik je hotela psa rešiti, pri tem se ji je pa žica ovila okoli vrata in roke ter jo je udaril električni tok. Domači so hitro odstranili žico in skušali deklico spraviti k zavesti, toda dekle je kmalu umrlo. Pokojna Pepca je bila prikupna, marljiva deklica in je obiskovala četrти razred meščanske šole.

**Padec z drvečega vlaka.** 31 letni Marušič Alojz, doma iz Rifengozda pri Laškem, se je vračal z vojaških vaj. Pri tremerskem mostu v Celju je po nesreči padel iz drvečega vlaka in si prebil lobanjo. V nezavesti je bil prepeljan v celjsko bolnišnico.

**Smrtni udarec lokomotive.** Blizu kurilnice železniške postaje Zidani most je lokomotiva udarila z odbijači mladega železničarja Jakopiča tako močno po glavi, da so mu izstopili možgani. Jakopič je kmalu izdihnil. Nesreča se je zgodila radi tega, ker Jakopič, ki opravlja službo kurjača, ni opazil prihajajočega vlaka in ta neprevidnost ga je stala življene.

**Preskrba umetnih gnojil.** Kmetovalcem se priporoča, da si pravočasno priskrbijo dovoljne količine kalijevih gnojil za gnojenje krompirja, pese, travnikov, deteljič in drugih poljskih sadežev. Za en oral (to je 57 arov) se potrebuje 100 do 150 kg kalijeve soli. Ker je negotovo, kako bo s preskrbo umetnih gnojil spomladis, je v sedanjih razmerah potrebno, da si vsak kmetovalec že pred Božičem ali najkasneje v januarju zasigura potrebno količino kalijevih gnojil, to so: 40% kalijeva sol in za gnojenje ranega krompirja, sadonosnikov, domačega vrta, vinograda ter hmelja pa 48 do 52% žvepleno-kisl kalij. Če se z umetnimi gnojili pravilno in pravočasno gnoji, se dosežejo vedno izvanredno dobrni uspehi. To so dokazale številne izkušnje zadnjih let. Zato

Če ste v zadregi, si pomagajte z oglasom v »Slovenskem gospodarju!«

svetile. Nov način razsvetljave bo cenejši, poleg tega pa bo svetloba enakomerno razdeljena.

Dočim so bile modre svetlike iz zraka vidne, belih luči iz sovražnih letal ne bodo opazili.

**Pes odkril zaklad.** V ščedrem pod števerjamom v goriški okolini je pri kmetu Jožefu Hledečtu domači pes čuvaj grebel ob zidu za hlevom. Bil je priklenjen in si je z brskanjem krajšal čas. Nenadoma je začel lajati in z vso silo kopati v zemljo. Ker lajež ni hotel ponehati, je šla hišna mati pogledat, zakaj pes tako razsaja. Ko se je približala, je vsa začudenja obstala: na tleh okrog zvestega čuvaja so se svetili srebrni kovanci. Bilo je očitno: pes je našel zaklad. Bili so avstrijski goldinarji in krome, ki jih je izgrebel pes

Razjahala sta in poiskala primeren prostor med grmovjem. Konje sta spustila na pašo, sama pa sta sedla v senco.

Erik je pozorno napenjal oči in ušesa. »Z ušesi ni ujel nobenega glasu, ki bi bil podoben topotu konjskih kopit, oči pa so ga brezvomno prepričevale o tem, da čas beži; sence dreves so postajale vse daljše. Za dvakratno dolžino so že narasle, a o Slimu še vedno ni bilo sluha.

»Kje vendar tiči?« je zamrmral jezno Erik.

Noel je poznal Erika in je vedel, da zdaj vre v njegovi notranosti. Ni spregovoril, ker se je bal, da bi potovedal kaj takega, kar bi gospodarja še bolj razdražilo.

Erik je spet prisluškoval in napenjal oči. Vse bolj je bil nemiren in jezen. Napisel se ni mogel več premagati.

Naglo je vstal, zasenčil z dlanmi oči in nekaj časa strmel v daljavo. Potem je izbruhišlo iz njega.

»Ta osel je gotovo spet naredil kakšno neumnost!« je dejal razdraženo.

»Najbrž se je vmešal v stvar, iz katere se ne more izmotati,« je pripomnil Noel.

»In midva morava s čakanjem čas zabijati ter pustiti, da jezdji Marija Linscott nevarnosti naproti.«

»Jezdiva dalje!«

»Nimava dovolj streliva.«

S tem sta oba umolknila. Zdaj je tudi Noel vstal in zrl v daljavo. Čez čas je Erik dejal:



Kadar kupite

sredstvo proti bolečinam, prehladu ali hripi in zahtevate

**ASPIRIN**

pazite, da je vsak zavitek in vsaka posamezna Aspirin-tableta označena z „Bayer“-jevim krizem.

Oglas reg. pod S. br. 7257 od 23. marca 1940.

naročite tako preko zadrug, podružnic itd. potrebne količine kalijevih gnojil, da jih boste imeli pravočasno na razpolago. Pri sedanjih dobrih cenah kmetskih pridelkov mora vsak kmetovalec pravočasno poskrbeti, da čimveč pridelna in da bo pridelek boljši. To bo dosegel na najcenejši način s pomočjo pravilne uporabe umetnih gnojil, v prvi vrsti z zadostnim gnojenjem s kalijevim soljem.

**Pogojno izpuščeni kaznjenci.** Iz mariborske kaznilnice je bilo pogojno izpuščenih 17 kaznjencev, ki so prestajali kazen od 2 do 10 let radi uboja.

**Pojavi svinjske kuge.** V ljutomerskem okraju se je pojavila v zadnjem času svinjska kuga. Mnogo svinj je poginilo in so jih morali zakopati. Na Grabah pri Ljutomeru je poginilo nekemu posestniku 15 velikih in srednje velikih svinj. Tudi v Štrigovskem okolišu je bolezen povzročila precej škode.

**Najdba 33 tisočakov.** Pri posestniku Erjavcu v Škofji Loki je bilo v septembetu vlomljeno. Zmanjšalo je raznega blaga in 33 tisočakov. Sedaj, ko so preurejali stanovanje, so našli zavitek vseh 33 tisočakov za pultom v bivšem trgovskem lokalnu. Tisočaki so bili povezani prav tako, ko takrat, ko so jih vtaknili v predal. Erjavec je v razburjenju radi umiranja tasta zvitek tisočakov vtaknil v predal in ga siloma zaprl. Pri sunku se je zvitek zakotabil do konca predala, kjer se je bil les osušil, in

»Stavim glavo, da lopovi nekaj pripravljajo zoper Marijo!«

»Jaz ne vem, za kaj gre,« je odgovoril Noel, »a če ti praviš, da se kaj pripravlja, potem bo že res.«

»Da, res!« je jezno nadaljeval Erik. »In jaz naj znamudim? Naj svet govori, da sem ob cesti lenaril, medtem ko ...«

Ni nadaljeval. Dvignil je s tal težko sedlo in šel proti Blisku.

»Kaj nama je storiti?« je vprašal Noel.

Erik ni odgovoril, ampak je naglo sedlal konja.

Noel ga je nekaj časa opazoval, potem pa je rekел:

»Še malo počakajva! Slim bo vendar vsak trenutek tukaj.«

»Slima ne bo. V past se je ujel!« je trdo odvrnil Erik.

»Kdo bi mu naj bil nastavil past?« je začudeno vprašal Noel.

»Tisti ljudje, ki tudi mene hočejo zadržati. Tisti, ki nočejo, da bi sledil Mariji Linscott!«

»Potem pa naprej!« je zaklical Noel. »Pojdiva kar brez streliva! S puškinimi kopiti bova razgnala lopove, če naju bodo napadli!«

Erik je pritrdir sedlo, potem pa se je obrnil k Noelu. Položil je roko na njegovo ramo in resno rekел:

tako je padel denar skozi špranje za pult, kjer so ga sedaj, ko trgovski lokal pospravlja, našli.

**Sanatorij v Mariboru:** Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmodernejši urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja špecialist kirurg dr. Černič. 23

## Požari

Iz neznanega vzroka je pretekli ponедeljek zjutraj nenačoma začelo goreti gospodarsko poslopje Ivana Kumerja, posestnika v Kapli pri Št. Jurju ob Taboru, ki je lastnik znane »Pihlibirtovek« gostilne ob državni cesti. Zaradi velikega vetera se je ogenj razširil z velikega gospodarskega poslopa še na dva velika kozolca, ki sta z gospodarskim poslopjem in sušilnico za hmelj do tak pogorela, tako da je od vsega ostal le kup pepela. Gasilci so s trudem rešili gostilno, ki stoji tik gospodarskega poslopja, hlev in več glav živine. Škoda presega 250.000 din.

Pri posestnici Lajnšček v Fokovcih na Goričkem (Prekmurje) je popolnoma pogorel senik, poln sene. Škoda je za okoli 37.000 din, ki pa je krita z zavarovalnino.

Radi slabega dimnika, okrog katerega je bilo seno, je izbruhnil ogenj v stanovanjskem poslopju Konrada Kocbeka, posestnika v Stražah pri Sv. Barbari v Slov. goricah. Požar se je razširil iz stanovanjskega tudi na gospodarsko poslopje in hlev. Zgorelo je seno, otava, slama, gospodarsko in poljedelsko orodje ter ves letoski pridelki živeža, le živino in pohištvo so rešili. Žrtev požara bi kmalu postal štirimeščni sinček, katerega je pa v zadnjem hipu rešil mimo idoči posestnik, ki je s krikom poklical tudi gospodarja in gospodinjo s 500 metrov oddaljene njive. Škoda je za okoli 30.000 din in je le delno krita z zavarovalnino.

Skozi preluknjano posodo, napolnjeno z žarečim pepelom, so se vnela lesena tla v podstrešni sobi stanovanjske hiše posestnika Antona Drea v Slov. Bistrici. V omenjeni sobi je stanoval najemnik Anton Cesar. Škoda znaša 6000 din. Gasilcem gre zasluga, da se ogenj ni razširil.

V Hrastovcu pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je zgorela lesena baraka grofa Herbersteina. Škoda je za 3000 din.

**Oče je pripeljal sina v ječo.** 26 letni Mirko Kožuh, ki bi moral odsedeti dva meseca vojaške kazni, je ob prilikli pleskanja nekega stanovanja porabil ugodno priloko, ukradel tuje kolo in pobegnil pazniku mariborskih jetnišnice. Odpeljal se je domov, toda oče-poštenjalec ga je še isto noč sam pripeljal v Maribor, pozvonil pri velikih vratih jetnišnice ter pobeglega sina izročil pazniku.

**Okrajen mežnar.** Na praznik Vseh svetnikov je odšel mežnar in gostilničar Ivan Sočnjak iz Podgorja z vsemi domaćimi na pokopališče. Med tem se je v njegovo stanovanje vtrihotapljal tat ter mu odnesel za 3000 din denarja ter hranično knjižico z vlogo 700 din. Tatvine so osumili 35 letnega Henrika Marseka iz Podgorja, ki se je nahajal v gostilni, preden je Sočnjak zaklenil, pa je nekam

izginil. Marsek je priznal, da se je skril na podstrešje in izvršil tatvino.

**Tatvina krave.** Posestniku Vidmarju Antonu iz Bukovžlaka pri Teharjih je iz hleva izginila štiriletina krava, vredna 4000 din. Posestnik je menil, da je krava iz hleva ušla in jo je dalj časa iskal. Ker je ni našel, je zasumil, da mu je bila krava ukradena in orožniki so prišli na sled Filiju Jugu, 40 letnemu delavcu, ki je pristojen v Laporje. Imenovanega so orožniki izročili okrajnemu sodišču v Slov. Bistrici.

**Beg in zopetno ujetje tata Pečnika.** Prednrti tat Pavel Pečnik je v brežiškem okraju izvršil deloma sam, deloma v družbi sličnih pomočnikov, ki jim je bil za vodjo, nad 30 malih in večjih vlomov. Orožniki v Senovem pri Rajhenburgu so tatiče z vodjo vred polovili. Vodja Pečnika je vlome priznal in je bil odprenilen na orožniško postajo v Brežice. Od tod so ga gnali v Zagreb, da pokaže, kje je prodajal ukradeno blago. Z večernim vlakom so Pečnika pripeljali nazaj v Brežice in na potu s postajce do zapora je Pečniku v temi uspevo, da je pobegnil. Tako je odšel na tatinski posel v Leskovec, kjer je nameraval izvršiti nov vlov. Imel je pa smolo, kajti orožniki so mu bili stalno za petami in so ga ujeli ter oddali sodišču v Krškem. Sedaj upamo, da bo za nekaj časa mir pred njim.

**Vlom v ljubljansko trgovino.** V Ljubljani so vlomlili neznanec v Teakorovičevu manufakturino trgovino v Wolfovici ulici. Zlikovci so se skrili najbrž že zvečer na dvorišču, ponoči pa so vdrli skozi železna vrata in nato še lesena vrata, na katerih je bila prosta pot v trgovino. Odnesli so precej blaga, saj znaša škoda nekaj nad 20.000 din, vendar je krita z zavarovalnino.

**Vlom pri Slaniču v Petanu pojasnjeno.** Iz Brežic poročajo: Kakor je »Slov. gospodar« že pisal, je bilo v noči na 16. september po neznanih storilcih vlomljeno v Slaničevu trafiko in isti dan tudi v trgovino koles. last g. Petana iz Brežic. Po naključju so stražniki v Zagrebu zvedeli, da je Pavel Badislievič dne 16. septembra kupil večjo končavo in tobačnih izdelkov za znesek 450 din, ki mu jih je neznanec prodal v njegovi go-

... vlova v vseh tranzakcijah po izvedbah in po izpovedi priče te kupčije Jeršič Stjepana, kateri se je povabil pred Baškovičem, da je odnesel iz Brežic prav dober plen, je Baškovič zagrebška policija aretirala radi več vlomov, ki jih ima na vesti. Pri aretaciji je znesel na dan po neprevidnosti tudi vlom v Brežicah. Nadalje je policija pozvedovala, dokler ni izsledila vlomljca Jeršič Stjepana, ki je obe tatvini priznal. Jeršič je v preiskovalnem zaporu prodal tudi obleko, ki jo je imel na sebi. Policiji se je to zdelo sumljivo in so pozneje dozvali, da je ta obleka last dr. Dernovščeka iz Brežic, katerega so tudi okradli tiste dni.

**Inseriral bi, pa ne vem kako!** — Naredite tako: napišite besedilo in prestejte besede, prištejte še en dinar za davek na oglas, v kuvertu dajte znamk za to vsoto in pošljite z besedilom na: Upravo »Slov. gospodarja«, Maribor, Koroška cesta 5.

»Noel, vem, da si izvrsten fant in bi tudi v smrt šel z menoj. Toda nepremišljenost ni lastnost pravega moža. Poslušaj! Na vsak način moraš najti Slima.«

»Jaz? Kje?«

»V Hillu! Prepričan sem, da je še tam s strelivom vred.«

»Dobro, grem ponj! Toda do najinega povratka bo preteklo precej časa.«

»Vem. Zato pa bom tudi jaz odjezdil dalje.«

»Sam?«

»Da.«

»Erik, ali to ni nepremišljenost?«

»Pustiva to! Položaj je tak, da bi bilo odlašanje usodno.«

Noel je nekaj časa molčal. Medtem je začel sedlati konja. Poznal je Eriko in vedel, da je neomajen v svojih sklepih. Vkljub temu je hotel poskusiti.

»Erik, saj vendar nimaš dovolj nabojev!«

»Res, toda če mi jih ti nekaj posodiš, bo za prvo silo dovolj. Medtem pa me bosta vidva dohitela.«

Noel še ni odnehal.

»Erik, marsikaj si mi pripovedoval o Orlogovi tolpi, Nardu in drugih. In predvsem je tu ta lopovski Roger Asplet. Lahko se zgoditi, da ti zmanjka nabojev in ...«

Za trenutek je utihnil. Ko je videl, da se je Erik pognal na konja, je hlastno nadaljeval:

»Nočes torej poslušati? Dobro! Jaz bom hitel, kolikor bom mogel. Toda do mojega povratka bo dolgo. In ti veš, kaj se pravi s prazno puško v roki gledati sovražniku v oči...«

»Ne vem,« se je nasmehnil Erik. »Še nisem bil v takem položaju.«

»Tudi jaz ne, toda mislim, da mora biti grozen položaj. Zato pa raje počakaj. Kaj boš začel, če sam naletiš na celo tolpo?«

»Noel, pustiva to!« je mirno odgovoril Erik. »Prepuštiva vse bodočnosti! Daj mi naboje, kolikor jih moreš pogrešati.«

Fant mu je izročil vse naboje, ki jih je imel pri sebi. Nato mu je hotel izročiti še svojo puško na šest strelov, a te Erik ni sprejel.

»Hvala, Noel! Upam, da te nihče ne bo nadlegoval, a puško vendar obdrži. Zdaj jezdi naravnost v Hill, poišči Slima in mu povej, da bi ga zaradi izdaje dal ustreliti, če bi bil njegov vojaški poveljnik.«

»Razumem. Ustreliti ga — to bi bilo preveč! Toda brez kazni ne bo ušel, to ti rečem.«

»Ne bo mu škodilo! Toda preveč si ga ne privošči. Čimprej prijezdita za menoj! Z Bogom!«

»Z Bogom, Erik! Misli tudi na Ivanko in se ne izpostavljam preveč! Nastopi samo v primeru, če bo res sila! In bodi previden!«

**Vlom v trgovino.** V Podpulperci, mejni vasici v Poljanski dolini, ki spada pod Škofjeloško občino, je bilo vlomljeno v trgovino Jožeta Homana, ki stoji ob banovinski cesti. Vlomilci so odnesli za 10.000 din raznovrstnega blaga. Pri svojem zločinskem delu so se moralni počutiti varne, kajti preden so odšli, so popili še tri steklenice vina. Ker tatovi niso pustili za seboj nobenih sledov, jih bo težko izslediti.

**Obsojen prikrivalec usnja.** »Slov. gospodar« je že obsirno poročal o tovarnarju usnja Valterju Halbärthu iz Maribora, ki je bil poslan zaradi prikrivanja velikih zalog usnja v vrednosti štirih milijonov dinarjev na šestmesečno prisilno bivanje v Stari trg ob Kolpi. Zalogu usnja mu je oblast zaplenila, proti njemu pa je uvedlo sodišča kazensko postopanje. Dne 7. novembra se je proti tovarnarju vršila v Maribor sodna razprava, na katero so iz Starega trga ob Kolpi pripeljali tudi obtoženega Valterja Halbärtha, ki je bil obsojen na 14 dni zapora, na 15.000 din denarne kazni ali na nadaljnji 300 dni zapora, plačljivo v treh mesecih, in na plačilo 1000 din povprečnine. Proti razsodbi ni doposten noben priziv. Po obsojadi je bil Valter Halbärth zoper policijsko odpremljen na prisilno bivanje v Stari trg ob Kolpi, kjer je bil že 49 dni, da najprej odsluži šestmesečno kazeno prisilnega bivanja, nakar se bo pokoril za svoje prikrivanje usnja še 14 dni v sodnih zaporih, glasom razsodbe sodišča.

**Prva smrtna odsodba na okrožnem sodišču v M. Soboti.** Dne 30. oktobra se je vršila pred velikim kazenskim senatom okrožnega sodišča v M. Soboti razprava proti 26 letnemu kleparskemu pomočniku Karlu Makovec iz Štrigove v Medžimurju, ki je umoril svoje dekle in jenega spremjevalca. Makovec Karel je bil obtožen, da je 23. junija po zrelem preudarku in na okrutnem način usmrtil Viktorja Rašpergerja s tem, da ga je z nožem sedemkrat zaboljal, radi česar je imenovan na mestu umrl, Rep Marijo pa s tem, da jo je z nožem 13 krat zaboljal in je radi notranje izkravavitve prav tako na mestu umrla. Vzrok umora je bila ljubosumnost. Na razpravi se je Makovec glede umora Rašpergerja skušal zagovarjati s silobranom, glede umora Repove pa je molčal. Državni tožilec je poudarjal, da se zadnje čase zlasti v ljutomerskem okraju množijo umori za prav malenkostne stvari in je cena človeškega življenja zelo padla. Zato je dolžnost sodišča, da ljudem pokaze s hudimi kaznimi, da je človeško življenje veliko vredno in da se s takimi kaznimi napravi enkrat za vselej konec nečloveškim zločinstvom. Zato je predlagal smrtno odsodo. Senat je razglasil sodbo, ki se glasi: smrt na večalihi! Odsodo je utemeljeval s tem, da je bilo dejanje storjeno po zrelem preudarku in na okrutnem način. Umor Repove nima para v sodnih spisih, tako zverinsko je bil izvršen. Makovec je bil med razpravo miren in ravnuoden.

**Obojen tat.** V Celju je bil obsojen na eno leto in deset mesecev zapora 37 letni brezposelnih delavec in vlomljek Lakner Josip, pristojen v Mozelj pri Kočevju. Imenovani je sedem let pohajal in se klatil brez dela okrog, pri tem pa vlamljal in kradel. Po prestani kazni ga bodo oddali za tri leta v prisilno delavnico.

**izpod zida.** Kolikšen je bil zaklad, ne vemo. Predvina gospodinja na tozadevna vprašanja noče dati točnega odgovora, ampak se na vprašanje, koliko je bilo denarja, zavije v skrivnostno pojasnilo: precej! Očividno gre za denar, ki ga je kdo skril v teku zadnje svetovne vojne.

**Drug svet.** Dočim skoro v vseh evropskih državah štedijo z življenjskimi potrebščinami in navaja ljudstvo, naj si kuha milo iz kosti, naj dobiva sladkor iz rdeče pese, zbirajo ter shranjuje cunje in odpadke — žive v Argentini v izobilju vseh dobrota. Koruza je zelo bogato obrodila. Ker je ne morejo izvajati v Evropo, jo suše in jo uporabljajo za kurjenje lokomotiv. Da jim ne bi bilo treba pometati toliko kave v morje, kakor

## Svinjske kože za predelavo važna gospodarska panoga

Zadnje čase po svetovni vojni so cene surovih svinjskih kožam precej narasle, in sicer radi tega, ker je bila ta roba iskana in se je izvažala v srovenem in predelanem stanju, predvsem za luksuzne stvari, to je za ženske ročne torbice, aktovke itd., v inozemstvo.

Na dejeli pa je naš kmet in delovni človek že izza starih časov dajal svinjske kože pri podeželskih strojarnah strojiti in je to usnje z velikim uspehom radi njegove trpežnosti uporabljal za obutev.

Predvsem so podplati, strojeni iz težkih svinjskih kož, po trpežnosti boljši in se nosijo

dalj časa, ko podplati iz govejih kož, tako zvanih krupon.

Ravno v sedanjem težkem času, ko ni mogče surovih kož, katerih doma primanjkuje, dovažati iz inozemstva, predvsem iz prekomorskih pokrajin, kakor se je to doslej dogajalo, bi bilo velike gospodarske važnosti, da se začnejo tovarne z usnjem baviti tudi s predelavo svinjskih kož na podplate in zgornje usnje, da bo tudi revnim slojem pomagano. Naš kmet, kočar, delavec in vsak, kdor svinje redi, bo na ta način lahko prodal surove svinjske kože po primerni ceni.

## Po svetu

**Chamberlain umrl.** Na svojem posestvu izven Londona je podlegel pljučnici v noči na 10. novembra v 71. letu Neville Chamberlain, bivši angleški ministrski predsednik. Rajni je bil od leta 1918. nepretrgoma član parlamenta. Večkrat je bil minister in je vodil angleško vlado, ki je napovedala Nemčiji vojno radi vpada na Poljsko. Chamberlain je bil mož mirnega značaja, ki se je veliko trudil, da bi ohranil svetu mir in ustvaril sporazum med evropskimi velesilami.

**Madžarska — država narodov.** Madžarska je zadnji dve leti pridobila dosti ozemlja in na njem precejšnje število novih državljanov. Ti državljanji pa niso toliko madžarske, kakor pa druge narodnosti. Madžarska je dobila dosti narodnih manjšin, s katerimi bo imela še težave. Berlinski list »Berliner Börsenzeitung« objavlja, da ima Madžarska na svojem ozemljiju sedaj 1.200.000 Romunov, 800.000 Nemcov, 600.000 Slovakov, 550.000 Ukrajincev (Rusinov), 120.000 Hrvatov, Srbov in Slovencev itd. Kakor se vidi iz teh podatkov Madžarom prijaznega in v tej stvari objektivnega lista, so narodnostne prilike v sedanji Madžarski takšne, da vsak tretji človek v državi ni Madžar.

**Proti nemoralnemu tisku.** Oblasti v Zedinjeneh državah Severne Amerike se vedno bolj

zavedajo svoje dolžnosti, da morajo braniti ljudstvo in zlasti mladino zoper velike okvare, ki ji prizadeva nemoralen list in grda knjiga. Župan velemešta Njujork je sklical sejo, ki je bilo nanjo povabljenih 40 izdajateljev ilustriranih (s slikami opremljenih) časopisov. Ker je med temi časopisi mnogo takih, ki objavljajo nemoralne podobe, je župan izjavil: »Dokler bom jaz na čelu njujorške občine, ne bom dovolil, da bi se po ulicah prodajali nemoralni časopisi.« Na seji je bil tudi navzoč predsednik mestne policije. V navzočnosti izdajateljev časopisov mu je župan ukazal, da porabi vsa policijska sredstva zoper nemoralni tisk. — Bi bilo tudi pri nas potrebno!

**Zvezde sovjetskih maršalov in sovjetska odlikovanja.** Predsednik vrhovnega sveta ruskih sovjetrov Kalinin je izročil sovjetskim maršalam z briljanti okrašeno zvezdo kot znak maršalskega dostenjanstva. Z zvezdami označeni russki maršali so: predsednik obrambnega odbora Vorošilov, vojni komesar ali minister Timošenko, namestnik vojnega ministra Šapožnikov ter generala Budjoni in Kulik. Ob tej priliki je bilo odlikovanih z redom »odličnika rdeče vojske« 1006 častnikov, 1645 podčastnikov in 4601 vojak. Ta odlikovanja so bila podeljena na predlog vojnega ministra Timošenka za zasluge pri vežbanju vojske.

Zadnjo nedeljo, 10. novembra, v zgodnjih urah zjutraj je zadela Romunijo strašna potresna nesreča, kakršne sploh ne pomnijo.

Prestolnica Bukarešta in cele pokrajine so uničene. Potresni sunki so trajali z manjšimi presledki od 2. ure 42 sekund po polnoči sko-

to ves čas delajo, je našel neki nadarjeni kemik drug način za uporabo kavinih zrn. Iz kave so že prej delali umetno sivo. Ta kemik pa je poskušal še naprej in je dognal, da lahko dobivačjo iz kave, ki jo zdruje v prahu in temu prahu primešajo zemljo ter nekatere druge snovi, porcelanu podobno, ceneno snov. Poskusili so se posrečili. Nova snov je odporna, dovolj trdna in nezgorljiva. Mogoče bomo lahko nekega dne pili pravo kavo iz novih, iz kavinih zrnec narejenih skodelic.

**Živiljenjsko zavarovanje za vojake.** Prebivalci mesteca Windsor v Kanadi pa se res ne morejo pritoževati nad mestno upravo. Mestni svet si prizadeva na vse mogoče načine, kako bi olajšal živiljenje svojih

»Bodi brez skrbi! Če pa bi vendar prišlo kaj vmes, veš, kako misli o tebi Ivanka.«

»Vem, Erik!«

Noelovih zadnjih besed Erik že ni slišal. Odvihral je ko strela. Noel je še zavpil za njim, ker mu je hotel nekaj povedati, a zaman. Njegove besede so se izgubile v vetru.

Nato je tudi on oddirjal proti Hillu. Kar je spotoma mislil, za Slima ni bilo tolažljivo.

Ob prihodu v mesto je bila že tema. Noel je povpraševal tu in tam po Slimu. Nazadnje je zvedel, da je Slim popival in kvartal v gostilni Chicago-Nelly.

Noel je odjezdil proti navedeni gostilni. Zavese so bile spuščene in okrog gostilne je vladala tema. Temu se je čudil. Ko se je približal gostilni, je opazil trumo ljudi, ki so stali okrog na tleh ležečega predmeta.

Noel je že med ježo skočil s konja. Ljudje so se razmagnili. Fant je pogledal na tleh ležeči predmet, nato se je divje ozrl okrog sebe. Na tleh je ležal Slim — v mlaki krv.

»Kdo je storil to?« je zavpil Noel in je bliskovito potegnil izza pasu samokres.

Možje se niso zganili, le po samokresih so segli naglo kot Noel.

Zavese na najbljižjem oknu so se razgrnile. Prikazala se je gostilničarjeva glava.

**Kratke tedenske novice**

V Bitolju je letalska bomba huje ranila 26 letnega tekstilnega kemika Oskarja Miljavca iz Mribora ter mu je popolnoma uničila stanovanje.

V Bitolj je prišlo mnogo inozemskih časnikov, ki opazujejo boje na grško-albanski meji.

Škodo po potresu v Romuniji cenijo na prvi pogled na eno milijardo dinarjev, bo pa najbrž še večja. Na pol razdejanih je 12 mest. Petrolejski vrelci so se vneli. Ponavljajo se novi potresni sunki.

Na Madžarskem so pravočasno odkrili in zatrli zaroto pripadnikov »Puščičastih križev« (fašistov), ki so nameravali izvesti popoln režim.

Ker Švico stalno preletavajo na poti v Italijo angleški bombniki, zato je sedaj Švica ponoči v temi, da se angleški letalci ne bi mogli spoznati, kje se nahajajo.

Večina švicarskih listov je v Italiji prepovedana. Italijani pravijo, da radi tega, ker švicarski časopisi voročajo neresnico z bojišč. Švicarski listi odgovarjajo, da poročajo samo dejstva.

Po nevtralnih in grških poročilih je bila v zahodni grški pokrajini Epir zajeta od Grkov s veliknjem vred 3. alpinska divizija (15.000 mož) »Centauro«. Pri tej diviziji je služil Mussolini med svetovno vojno in je bila sestavljena iz elitnih čet.

Poveljstvo čet, ki se nahajajo na albansko-grškem bojišču, je prevzel namestnik načelnika glavnega generalnega štaba general Soddu. Prejšnji poveljnik je bil odstavljen. Italijani zračnim potom pošiljajo v Albanijo okrepitev.

Francoski podpredsednik vlade in zunanjki minister Laval se je sestal zadnje dni v Parizu z nemškim državnim maršalom Göringom in z oddišnimi člani nemške nar.-socialistične stranke.

Francoski general De Gaulle je s svojimi četami zasedel s pomočjo Angležev francosko afriško kolonijo Gabron z glavnim mestom Liberville. Sprejet je bil z navdušenjem. Francoska vlada pravi, da je to nov angleški atentat na Francijo.

Hitler je napovedal ob koncu minulega tedna v Monakovem v svojem govoru nadaljevanje vojne do jasne odločitve, predsednik angleške vlade pa je rekel istočasno, da so vojni cilji Anglike: osvobodite vseh narodov v Evropi, ožje braštvu med narodi, napredek in mir.

Med Hitlerjevim govorom v Monakovem je prisa nad Monakovo močna eskadra angleških bombnikov, ki je mesto strahovito bombardirala. Nemci pravijo, da so jim Angleži hoteli ubiti vodjo in da bodo o tem že prejeli obračun.

Na povabilo nemške vlade je obiskal 12. novembra Berlin predsednik sovjetske vlade in zunanjki minister Molotov. V Gdansk mu je šel naproti zunanjji minister Ribbentrop. Dan prej so angleška letala bombardirala Gdansk. Molotov bo ostal v Berlinu tri dni.

Predsednik Irske De Valera je izjavil v državnem zboru, da izključuje irska vlada vsako misel na to, da bi dovolila na obalah Irske Angliji pomorska oporišča v borbi proti nemškim podmornicam.

Zadnjo nedeljo dopoldne je podlegel srčni kapi 68 letni ameriški senator Pittman, predsednik odbora za zunanje zadeve.

»Kaj se godi zunaj?« je vprašal možakar z nizkim glasom.

»Rad bi vedel, kdo si je tako privočil Slima?« je zavpil Noel.

»Dobro so ga obdelali,« je odvrnil gostilničar. »Tvoj prijatelj je na veliko igral, potem pa je trdil, da so ga ogulili.«

»Z goljufi je igral?« je jezno vprašal Noel.

»Pri meni ni goljufov! Takih ne trpim v svoji gostilni!« je prav tako jezno odgovoril gostilničar. »Pazi na jezik, drugače bo še tebe zadelo kaj neprijetnega!«

Noel je še jezno zagodel in vtaknil samokres za pas. Možje, ki jih v temi ni mogel spoznati, so se razšli. Dvignil je Slima in ga položil na konja. Nato je zavil proti hiši Mac Morgana. Morgan je bil trgovec z usnjem, a se je nekoliko razumel tudi na zdravljenje.

Morganovi so že spali in Noel je moral precej časa ropotati, preden jih je privabil iz hiše.

Morgan je skrbno preiskal Slima.

»Umrl ne bo,« je nazadnje izjavil, »toda najmanj štiri tedne bo moral ležati. Tri krogla ima v sebi. Tu ga pusti! Tako ga bomo morali položiti v posteljo, drugače izkrvavi — naznotraj.«

Noel je preiskal Slimove žepe. Vsi so bili prazni. Denar, ki mu ga je bil dal Erik za živila in naboje, je zakuartal.



Grška kraljevska dvojica:  
kralj Jurij in kraljica Elizabeta

raj poldružno uro. V Bukarešti so čutili glavni potresni sunek tri minute. Mnogo ljudi je bilo v Bukarešti ubitih ter ranjenih in je ostalo brez streh. Ulice prestolnice so razorane ter tako razpokane, da je vsak promet nemogoč. Mnogo hiš bodo morali iz varnostnih ozirov podreti. Kot primera, kako strašen je bil potres, navajamo, da se je 12 nadstropni nebotičnik, v katerem je prebivalo nad 500 ljudi, porušil gladko do tal. Pravijo, da je v tem hotelu stanovalo tudi več nemških in italijan-

Želite kupca za svoje pridelke, za les, drva itd., potrebujete posla ali želite sami v službo — naročite oglas v »Slov. gospodarju« in uspeh bo gotov!

skih častnikov. Število smrtnih žrtev se samo v Bukarešti ceni na tisoč. Število žrtev je pa težko ugotoviti, ker so razvaline preogromne in reševalno delo ne more hitro napredovati.

Kralj Mihail in njegova mati Helena sta le po naključju ušla smrti.

Potres je hudo prizadejal severno ter zapadno Romunijo in predele ob vznožju Karpatov, kjer je bilo središče potresa. Telefonske in brzozavne zveze so večinoma prekinjene. Zelo so bili prizadeti kraji, v katerih se nahaja petrolejski vrelci.

Na tisoče ljudi po Romuniji je ob strehu in ne vedo, kam bi na zimo pred mrazom in po manjkanjem. Računajo, da je bilo ubitih po potresu v vsej Romuniji več tisoč ljudi. Poročila se je tudi neka jetnišnica in je našlo smrt v razvalinah okrog sto jetnikov.

V vsej naglici so alarmirali vojaštvo in ga poslali v prizadete kraje.

Potres so čutili tudi v Srbiji in v Bolgariji, vendar ni bilo v teh krajih občutnejše škode.

pogreb, na katerega je prihitelo kljub slabim poti veliko število ljudi, da ji izkažejo poslednjo čast na zadnji poti v prerani grob. Na domu se je od rajne naše Katarine kot zgledne matere z iskrenimi besedami poslovil znanec in priatelj Anton Kolarič, posestnik iz Sv. Jurija ob Pesnici, na pokopališču pri odprttem grobu pa je orisal veselje in žalost ter zgled dobre matere domači župnik. Skoraj vsa očesa so se orosila ob poslovilnih govorih obeh govornikov, saj je bil vsakdo preprisan, kako žalostna je bila smrt mlade zgledne matere, katera je v starosti 40 let moralna zapustiti solzno dolino in se preseliti na kraj miru, kjer ne bo več prenašala muk in trpljenja. Vi pa, dragi svojci, soprog, otročiči, brat, sivolasi oče in mati ter ostali sorodniki, vam želimo, da vas ob bridi izgubi rajne tolaži dobr Bog — Tebi pa, draga Katarina, želimo, da v miru počivaš!

**Mała cvetka umrla.** Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je smrt pokosila malo cvetko, štiriletka Treziko Muršec, hčerkico našega o. organista. Naj domače tolaži ljubi Bog!

**Smrt Muropolca.** V Bunčanah pri Sv. Križu pri Ljutomeru je umrl v 75. letu starosti Alojzij Ostrc, po domače Župajni. Pokojnik je bil ugleden in radi svoje prijaznosti inteligenčne ter prijaznosti splošno članom mož, pravi tip ponosnega muropoljskega kmata. Dolgo časa je bil načelnik kraj. šolskega sveta v Veržeju, 40 let je bil odbornik občine Bunčani in 13 let je županoval in bil izvoljen tudi za častnega člana. Za njegove zasluge na raznih poljih je bil odlikovan z redom sv. Save. Pokojni Ostrc je bil brat vse prerano umrlega Franca Ostrca, kaplana v Cirkovcah. Zaruča žalujočo soproga, s katero sta letos v ožjem družinskem krogu praznovala zlato poroko, ter štiri hčerke. Najstarejša Anica je nad 20 let delovala kot vestna učiteljica v domači župniji Sv. Križ, ostale tri so dobre gospodinje na trdnih kmetijah. Pokojnemu župnjemu bodi ohranjen časten spomin! — žalujočim naše sožalje!

**Umrl je mož.** V Slamnjaku pri Ljutomeru je umrl Anton Hujsnjak. Pokojnik je bil globoko veren katoliški mož. Z njegovo smrto je naša fara izgubila priljubljenega moža. Nje-

## Spominjajmo se v molitvah rajnih!

**Smrt blvše gostilničarke na Uršljini gori.** V Razboru pri Slovenjgradcu je mirno v Gospodu zaspala 89 letna Marija Kumér, roj. Šikernik. Pokojna je bila daleč naokrog znana kot gostilničarka na Uršljini gori. Posebno so jo poznavali revni ljudje, katerim je rada pomagala. Zapušča tri sinove, ki so vsi dobro preskrbljeni. Naj počiva v miru — žaluočim pa naše sožalje!

**Velika dobrotnica revežev umrla.** Dne 24. oktobra je v Smolniku pri Rušah umrla blaga Terezina Harič, roj. Žvajger. Bila je velika dobrotnica revežev, saj nikdo ni šel praznih rok od njene hiše. Komaj 17 letna se je poročila z veleposestnikom Dragotinom Haričem na Smolniku leta 1883. Zlato poroko sta obhajala leta 1933. Še krepka. Gospa Haričeva je bila nadvise vztrajna in je z največjo požrtvovalnostjo pomagala svojemu možu pri gospodarstvu. Vzgojila je tri otroke v pravem krščanskem duhu in so že vsi preskrbljeni. Dne 26. oktobra smo jo pokopali ob obilni udeležbi ljudstva, kar je bil dokaz, kako je bila rajna gospodinja priljubljena. G. župnik iz Ruš je imel pri odprttem grobu lep poslovilni govor. Haričeva hiša je nad 50 let naročnika »Slov. gospodarja«, zato tudi izreka sožalje možu in vsem žalujočim, rajni pa želi večni mir in pokoj!

**Mati sedmih nepreskrbljenih otrok umrla.** Katarina Žancer, posestnica pri Sv. Križu

nad Mariborom, je padla po stopnicah s podstrešja ter radi hudih posledic dne 28. oktobra umrla. Žalostno so naznani zvonovi iz cerkve sv. Križa, da nas je zapustila dobra gospodinja, zgledna mati sedmih nepreskrbljenih otrok, kateri objokujejo svojo ljubljeno mamo in iščejo tolažbe. Kako je bila rajna priljubljena, je pokazal njen



Ministri angleške vlade od leve na desno: delovni minister Bewin, major Attlee, Artur Greenwood in ministrski predsednik Churchill.

Noel je prosil Morgana, naj skrbi za Slima. Nato je odjezdil k Robersu, ki je prodajal orožje in strelivo.

Robers, ki je bil svojčas covboj in je dobro poznal Noela, mu je rad pomagal iz zadrege. Tako je Noel nakupil vse, kar je potreboval. Ob slovesu je Robers pripornil:

»Pazi! Po mestu so se ves dan potikali sumljivi tujci. Niti deset centov ne bi dal za njihovo poštenost!«

»Hvala za opozorilo. Bom že pazil!«

Naglo je odjezdil. Kot blisk je švignil mimo gostilne Chicago-Nelly. Nenadoma je zazeval pred njim globok jarek. Preden je zadržal konja, je ta že skočil. Noel se je sklonil v sedlu naprej in pomagal konju pri skoku. A skok se vkljub temu ni posrečil. Konj je padel. Noel je zletel čez konjev vrat, a je takoj vstal. Konju se je sreči ni nič zgodilo. Počasi je vstal. Od strahu se je nekaj časa tresel. Ko se je pomiril, je Noel spet zajahal.

Dirkanje se je nadaljevalo. Noel je vedel dovolj. Temne sile so bile na delu, da bi Erika zadrževali. Tudi covbojev so ga hotele oropati. Pri Slimu se je to posrečilo — vsaj za nekaj časa. Pri njem pa ne.

Kaj neki snujejo zoper Eriką, ki sam, brez zadostne hrane in streliva jezdi v samotni divjini? Mraz ga je spreletaval ob tem vprašanju. Neusmiljeno je zbodel konja z ostrogami, toda Erika ni mogel dohiteti.

15.

Marija je naslednjega jutra pozneje nadaljevala pot, kakor je bila zvečer sklenila. Razdiranje šotorja, sedlanje mezga in natovorjenje ostalih dveh mezgov ji je vzel več časa, kakor je mislila. Ni bila vajena takih opravil in delo ji je šlo počasi od rok.

Naposled je bila vendar gotova. Zajahala je in nadaljevala pot. Ponoči se je precej odpočila, zaradi tega je bila bolje razpoložena. Jutro je bilo lepo in to je še povčelo njeno dobro voljo.

Pot se je najprej vila po ozki soteski, ki je bila pokrita s temnimi gozdovi. Pozneje se je soteska razširila in Marija se je znašla na odprti planoti, ki se je vlekla do vznova Oblačne gore.

Mario je prevzel tiho veselje. Pred seboj je imela zaželeno Oblačno goro, kateri je bila z vsakim korakom bliže. S svetim strahom je strmela v gorskega velikana. Venomer je bodrila mezge, ker je gorela od želje, da bi čimprej stopila v to skrivnostno kraljestvo.

Naposled je stala ob vznova Oblačne gore. Še enkrat je spoštljivo pogledala visoke vrhove, ki so se kopali v sončni svetlobi, potem pa je zavila v prvo sotesko. Steza je bila skalnata in se je skoraj stopničasto dvigala. Mezgom, ki so bili vajeni gorskih potov, hoja ni delala težave. Pot se je dolgo vzpenjala navzgor. Potem pa je pred Mario nenadoma zazeval globok prepad. Pred tisoč-

meščanov. Višek teh naporov so brez dvoma dosegli prav pred kratkim s sklepom, ki ni novost samo v zgodovini mestnih samouprav, temveč tudi v zgodovini vojn: sklenili so namreč na seji mestnega sveta, da bo mesto zavarovalo vsekoga moškega meščana, ki je poklican pod orožje ter je odpeljan v Anglijo ali dodeljen mornarici. Zavarovalne premije plačuje mestni svet. Zavarovalnica, ki je že zavarovala 500 mladih vojakov mesteca Windsor, izplača v primeru smrti zavarovanega vojaka njegovim svojcem 100 funtov sterlingov, če je samec; če je pa poročen, dobi družina 200 funtov sterlingov.

Svatje so pobegnili pred čebelami. V italijanski vasi Loreggia bližu Kastelu Franca so ne-

gov posel je bil, da je pobiral zrnje za g. kaplana. Prireditve v našem domu si brez njega ni bilo mogoče misliti, njegova roka je bila potrebna, da se je v dvorani vzdrževal red. Povsod, kjer je bila potrebna dobra, močna roka, je bil na razpolago. Bil je zvest član naših katoliških organizacij. Udejstvoval se je že pri bivšem Orlu. Pa tudi gasilec je bil. Njegovo zadnjo pot so spremajali številni njegovi znanci in prijatelji. Člani Fantovskega odseka so mu izkazali svojo hvaljenost s tem, da so se v krojih udeležili pogreba, enako tudi gasilci. Ob odprttem grobu so se od njega poslovili zastopniki Prosvetnega društva, FO in gasilskega društva, a pevci so mu zapeli v slovo. Počivaj v miru, dragi Tone! Prerano si šel v grob, toda božja volja je bila taka. Komaj nekaj čez trideset si jih imel, pa že si moral zapustiti ženo in otroka, brate, sestro in starše. Končal si svoje delo na zemlji in sedaj se veseli v nebeskih višavah! — Domače naj tolaži Bog!

**Umrla ob odprttem grobu svoje matere.** Pri Sv. Tomažu pri Ormožu se je te dni pripetil žalosten dogodek, ki je do srca pretresel vso širno okolico in vzbudil globoko sočutje. Na Vernih dušam je bil pri Sv. Tomažu pogreb 90 letne trpinke Marije Habič, ki jo je smrt odrešila silnega trpljenja, ki ga je vdano prenašala vsa leta svoje strašne bolezni — kostne jetike. Na zadnji poti jo je spremljala tudi edina hčerka Teresija. Pomanjkanje, ki ga je trpela, in silna žalost sta tako vplivali nanjo, da jo je ob odprttem materinem grobu baš ob slovesu zadela srčna kap. Omahnila je ob grobu in umrla v rokah pogreb-

cev. Zdaj bosta z materjo skupaj spali večno splane, kakor sta v življenju skupaj do zadnjega prenašali silno bedo in lakoto ter težo bolezni in zapuščenosti. Ljubi Bog se je usmilil obeh, da ju je rešil zemeljskih težav in ju skupaj poklical k Sebi po nebesko plačilo.

**Smrt blagrega dekleta.** V Gajovcih pri Sv. Marjeti niže Ptuja je 25. oktobra umrla 16 letna Rozika Ranfl. Odhitela je k svoji materi in dobremu očetu. Bila je blaga, pridna, dobra in vzorna Marijina družbenka. V svoji bolezni je bila tiha mučenica in si je nebesa zaslužila. V bolezni ji je požrtvovalno lajšal trpljenje gospod katehet in častita sestra prednica iz Muretinc. Pogreba se je udeležila vsa šola z učiteljstvom. Naj ji sveti večna luč — preostalom pa naše sožalje!

**Smrtna kosa.** Od Sv. Barbare v Halozah poročajo: V nedeljo je bil pokojan v Ptuju bivši naš dolgoletni učitelj Vinko Šerona. — Doma pa so umrli: Treza Gavez, posestnica in vdova v Paradižu, v starosti 57 let; Blaž Jurgec iz Gruškovca v starosti 61 let, in bivši vinčar Klinč Ivan v starosti 75 let. — Vsem rajnim večni pokoj, žalujočim pa naše sožalje!

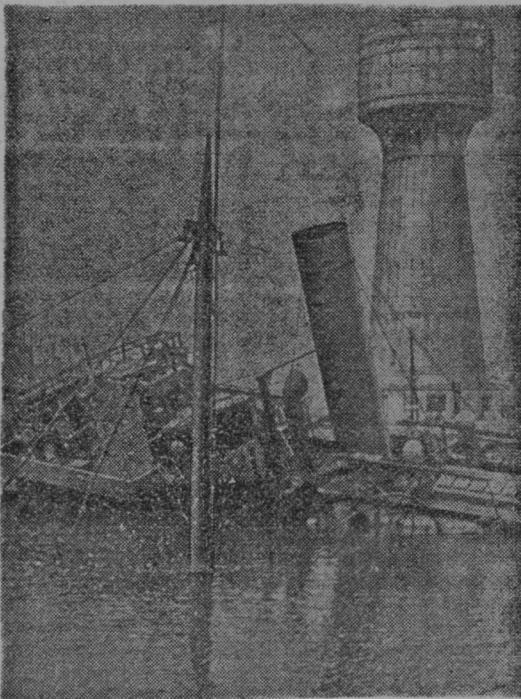


Pokrajina, po kateri prodirajo Italijani v Grčijo



**CROATIA BATERIJE**  
žepne anodne-ogrevače, izdeluje samo domača tvornica  
**CROATIA**  
tovarna baterij  
**JOSIP PASPA,**  
Zagreb, Koturaška 69.

**Nepredvidena smrt Marijine družbenke.** Med novicami poročamo o nesreči v Vojniku, kjer je v ponedeljek, 4. novembra, električni tok ubil zelo vrlo mladenko 15 letno Pepco Potočnikovo, p. d. Gologrančevo, najboljšo učenko tukajšnje meščanske šole, četrtega razreda. Rajna Pepca je bila ena najpridnejših deklet. Bila je zvesta Marijina družbenka in skoraj stalni gost pri mizi Gospodovi. Zato je smrt ni dohitela nepravljene. Temu primerno je imela tudi lep in naravnost veličasten pogreb. Pet gospodov duhovnikov in mnogo ljudstva, zlasti mladine, jo je spremljalo na njeni zadnji poti. Ob odprttem grobu so se poslovili od nje v krasnih in ganljivih besedah: g. katehet Lupše, g. upravitelj Lekše in součenka Kovaččeva. Nobeno oko ni ostalo suho, saj smo pa tudi vsi takoj radi imeli rajno Pepco. Naj uživa raj — žalujočim ostalim pa naše sožalje!



Pogled na preostanek prevoznih ladij, ki so potopljene ob Rokavskem prelivu

davno imeli svatovščino pri kmetu Gastonu Ambroziju, 40 svatov je sedelo za dolgo, bogato obloženo mizo. Pa se niso dolgo veselili dobro, ponujenih jim od gostiteljev. Naenkrat je pribrenčal skozi odprtvo okno cel roj čebel. Verjetno jih je privabil sladek vonj. Gostom je preostala edina rešitev — beg. Urnih krač so jo popbrisali iz sobe. Med zmenjavo se jih je rešilo le deset, tridesetorico pa so popikale čebele. Nekateri so morali celo iskat zdravniško pomoč.

**Dobra zavrnitev.** Ko je bil angleški kralj Henrik VIII. sprt s francoskim kraljem Francom I., je hotel poslati odpolanač, ki bi naj kralju zabrusil v obraz nekaj psovk in groženj. V ta namen je izbral nekega škofa, ki pa ni ho-

letji je divji gorski potok drvel po njem. Zdaj je bil suh in se je le v času dolgotrajnega deževja struga na dnu napolnila z vodo. Ožina je bila temna in neprijazna. Mariji se je naježila koža na hrbtnu, a je premagala strah in jezdila dalje. Na levu in desni so bile ogromne skale. Ravno nad Marijino glavo je velikanska skala štrlela iz gorske stene. Od spodaj se je zdele, da visi v zraku. Stene, ob katerih je Maria jezdila, so bile sive. Iz razpok je rasla trava. Tu in tam se je ponosno dvigala vtička smreka. Sončni žarki so obsijali samo vrhove. Svetloba je postajala vse bolj rdečkasta, ker se je sonce nagibalo k zatonu. Ožino je objela senca in nad njo je vladal skrivnosten mir.

Marija se je ustavila pod skalico, ki je štrlela nad stezo. Gora jo je spominjala na velikansko skalnato sestišče. Na desni in levi so se dvigale mogočne smreke kot znamenja molčečnosti. Visoko nad njimi so se gorske stene odmaknile in prikazale so se skalnate stopnice, ki so jih morda uporabljali starovečki gorski velikani.

Popotnica si je pripravila prenočišče. Ko je sedela pri ognju, se je pomirila. Ogenj je bil tovariš in prijatelj. Plapolajoči plamen je pregnal temo in rdeče pobarval skale. Noč je bila zelo mrzla in Maria bi zmrzovala brez ognja. Šotoru ni postavila, ker ni našla zanj primernega prostora. Zavila se je v odeje in legla pod milim nebom. Odeje so bile debele in tople, toda rosa jih je vendar prepojila. Vlaga je prišla do kože. Maria se je prebudila.

Zeblo jo je. Primaknila se je k ognju, a tudi tam se ni ogrela, ker je ogenj že pojmal. Napadle so jo različne misli. Pregnati jih je hotela in se je zagledala v višavo. Nebo je bilo oblačno, kakor da bi se bližal vihar. Nekoliko je obrnila glavo in zagledala obrise vrhov Oblačne gore. Kako se bo vzpelna v tako višavo? Čutila je, da jo čaka težavna pot.

Zatisnila je oči in se silila, da bi zaspala, toda zaman. Dasi je bila izčrpana, vendar ni mogla zaspasti. Zdela se ji je, da je nenadoma zaslišala iz daljave prhanje konj. Smehljaj jo je posilil. Saj vendar od srečanja z Nardom ni videla žive duše! O živih bitjih — ljudeh ali živalih — nikjer ni bilo sledu. S to mislio v glavi je Maria končno zadremala.

Nenadoma je švignila mimo senca po mogočnih skalnatih stopnicah, ki so se nad prepadom vzpenjale navzgor. S skale na skalo je skočila, za hip obstala, potem spet skočila, dokler se naposled ni ustavila na skalnatem obronku. Tam je legla, se nagnila nad prepad in zrla v globino.

Ta človek je bil že z gorskega vrha zagledal Marijin ogenj. Na tako daljavo se je ogenj videl kot neznatna svetla točka in ga je mogel opaziti samo ta stari Indijanec, ki je vse svoje življenje prebil v samotnih gozdovih in je imel ostre oči. Zdaj je začudeno gledal z obronka, kakor da ne bi hotel verjeti svojim očem.

Nenadoma je poskočil. Potem se je vzpenjal od skale

## Hvalimo Boga, da imamo mir v Jugoslaviji!

Slovenec, ki živi v Belgiji ob francoski meji, kjer je divjala strašna vojna, piše svojemu prijatelju v Mariboru sledeče:

»Ti ne moreš verjeti, kake strahote in nesreče smo tu doživelj! Prej, pred vojno, smo bili bogati, zdaj smo berači. Stanovali smo v lepi, moderno urejeni hiši, imeli smo vsega, kar si srce poželi. Pritelji so železni ptiči iz Nemčije, prihrumeli so strašni tanki, padale so zažigalne in razrušilne bombe — in sedaj je vsa pokrajina ena sama razvalina. Železnice so porušene, hiše razdejane, živina — kar je je še ostalo — je pocrkala, živež ves pobran ali pa uničen. Žena Malčika mi je od strahu znorela, oba sina sta mi padla kot žrtev strašne vojne. Hčerki Julčki je bomba odtrgala desno roko in izgubila je tudi oko, tako da je sedaj na pol slepa in bo revica vse življenje staviti.

Ne moreš si predstavljati, kako groze polno je naše stanje sedaj po vojni. Gladujemo, premoženje nam je uničeno in odvzeto, niti strehe nimamo, obleka nam je vsa razcapana, ni niti soli, ne trohice masti — in vsi gledamo v zrak brezupno, proseč Boga, da nas reši... Povej to mojim rojakom tam v Sloveniji. Imam poročila, da je pri vas še ljubi mir, da so vam domovi še celi, da imate še živež za silo. Reci tem fantom in možem, da ne smejo biti žalostni, če morajo na orožne vaje. Bodite pa veseli, da imate vlado in voditelje, ki so znali s pametno in miroljubno politiko ohraniti mir domovini in so tako obvarovali ves narod strašne šibe — vojne! Hvalite Boga, da imate mir v Jugoslaviji!«

K tem besedam nimamo mi prav nič do-

vi imate les, drva, pa bi radi krompir ali žito, v drugem kraju imajo krompir in živež, potrebujejo pa drva za zimo. Kako boste naradili kupčijo, ko smo tako daleč narazen in drug za drugega ne vemo? — Oglas v »Slov. gospodarja!«

tolmačil namen doma in glavne smernice izobraževalno-vzgojnega dela. Govorila sta še tudi g. rektor dr. Hohnjec za Prosvetno zvezo v Mariboru in g. ravnatelj Munda za stavbeni odbor. Naj bo lepi prosvetni dom, ki je ponos Ormožanov, učilišče in vzgojevališče mladine ter trdnjava krščanske in narodne misli!

Sv. Tomaž pri Ormožu. V nedeljo, 17. novembra, priredila Prosvetno društvo v društvenem domu po večernicah krasno gledališko igro »Mrtvaški ples«, misterij v desetih slikah, ki bo nazorno pokazal vsem, mladim in stari, bogatim in revnim, kako smrt nikomur ne prizanaša, da vse pobira, nič ne izbira. Oglejte si!

### Slovenske gorice

Sv. Jurij ob Pesnici. (Zlata poroka.) V cerkvi sv. Jurija ob Pesnici sta zadnje dni pred oltarjem slovesno ponovila svojo zakonsko oblubo zakonca Friderik in Marija Čerče, preužitkarja na Pesnici št. 2. Ganljivo je bilo videti, ko sta dva krepka fanta priveda v cerkev sivolasega ženina-zlatoporočenca, kateri radi ohromelosti ne more več hoditi, dočim je njegova žena kot zvesta družica še precej krepka in zdrava. Jubilant je bil rojen leta 1863, kot sin viničarja v Lučanski župniji (sedaj preko meje). Po poklicu je bil v mladih letih tesar. Njegova zvesta žena je bila rojena leta 1868, v župniji Svečina. Skozi vse njuno življenje sta bila poštenjaka v vsakem oziru, globočko verna in tudi zavedna Slovencev. Jubilant je bil več let cerkveni ključar župnijske cerkve sv. Jurija ob Pesnici. Z delom svojih pridnih rok sta si pridobila lepo posestvo, na katerem sta marljivo gospodarila do časa, ko sta izročila leta 1929. posestvo takrat še živečemu in pred leti umrlemu sinu Andreju, sebi pa sta si izgovorila majhen kotiček in primeren preužitek. Zlatoporočenca sta imela devet otrok, od katerih sta ob času njune zlate poroke bila še živa samo dva, in sicer hčerka Katarina in sin Friderik, kateri je priden mir. Tudi sta vzgojila v krščanskem duhu štiri rejenje, kateri niso imeli svojcev, da bi jim dali oporo v otroških letih, kar je posnemanja vredno! Zato ni čudno, da je ob priliki njune zlate poroke bilo toliko prisrčnih čestitk iz skreno željo, da ju ljubi Bog blagoslovi ter še nadalje spremja v njuni zakonski skupnosti ter ju še do biserne poroke ohrani zdrava in vesela!

Ljutomer. V nedeljo po osmi sv. maši bo v Katoliškem domu sestanek Prosvetnega društva. Predaval bo g. prof. Jan Šedivý iz Maribora, in sicer o Češki — po stopinjam sv. Václava. Predavanje bodo spremljale skloptične slike. Ker je snov zanimiva in poučna, se pričakuje obilna udeležba. Vstopnine ni.

## Dopisi

### Dravska dolina

**Maribor.** (60 letnica Žebotove mame.) Tiho in skromno je obhajala dne 6. novembra v krogu svoje družine 60. rojstni dan gospa Marija Žebot, soprga mariborskega podžupana. Rojena je bila v Št. Ilju v Slov. goricah. Kot strogo katoliškega in narodnega duha je vzgojila tudi vseh svojih šest otrok v tem duhu. Dva sina sta doktorja prava. Vsi otroci sodelujejo v naših organizacijah. Žebotova mama ni skrbela samo za dobro vzgojo, ampak je tudi v vsakem drugem oziru skrbna. Bog ji je dal srečo, da ima zdravo mladino. Ker je dobra do revežev in trpečih, rosi božji blagoslov na njeno delo. Skromna je po svojem značaju, vendar pa odločna, kadar se je treba zavzeti za pravice naroda in Cerkve. Tudi »Slov. gospodar«, katerega so v njeni rojstni Krenovi hiši imeli načrtenega že od njegovega začetka, želi Žebotovi mami še mnoga leta, in sicer zdrava in srečna leta!

### Dravsko polje

**Sv. Lovrenc na Dravskem polju.** Velik uspeh je doživelja predstava pretresljive verske igre »Mrtvaški ples«. Nikdar še ni bilo tolikega obiska. Igro je režiral domaći g. župnik; vlogo smrti je mojstrsko podala gdčna učiteljica Beraničeva; tudi vsi drugi igralci so se postavili. V ponedeljek, 18. novembra, ob sedmih zvečer bo pri nas imel g. Davorin Petančič iz Rajhenburga predavanje z naslovom »Z lučjo v kraljestvo sanj, strahov in duhov«. Na zgledih nam bo pokazal, kaj naj sodimo o sanjah, o »strašenju«, o klicanju iz drugega sveta itd. Vstop je prost, a za otroke in slabobivčne ni! — Veliko škodo trpijo naši kmetje; večini je namreč segnil letošnji krompir.

**Sv. Miklavž na Dravskem polju.** V nedeljo, dne 17. novembra, uprizori Prosvetno društvo ob 15

in 19 v šoli drama v štirih dejanjih »Črna žena«. Prijatelji od blizu in daleč vladno vabljeni!

### Konjiški okraj

**Prihova.** Dne 4. novembra sta se poročila Albert Firer, tesar iz Venčesla, in Jožeta Pahola iz Spod. Grušovja 36, p. d. Žaflekova, župnije Prihova. Nvesta je bila članica Marijine družbe. Na gostiju so nabrali svatje za novo bogoslovje v Mariboru 100 din. Bog plačaj! — Delo na občinski cesti Grušovje-Prihova se nadaljuje z banovinsko podporo 15.000 din, za katere se g. banu tem potom iskreno zahvalimo.

### Ptujsko polje

**Ormož.** V nedeljo je bila svečana blagoslovitev našega novega veličastnega prosvetnega doma. Udeležba je bila zelo velika. Dvorana je bila prenapolnjena. Med imenitniki, kateri so se udeležili te lepe prosvetne prireditve, je bil ptujski okrajni načelnik g. dr. Farčnik kot zastopnik bana. Blagoslovitev je izvršil g. prior Učak, ki je raz-

## FRANZ JOSEF GRENCICA

REG. S. BR. 22365 dd. 18. IX. 1940. 6

do skale, dokler ni prišel do votline, ki se je skrivala pod vrhom med sivimi skalami.

K votlini ni vodila steza. Le nekaj kamnov je štrlelo iz skoraj navpične stene. Indijanec se jih je spremenoval in se dvigal vse više, dokler ni prispeval do majhnega skalnatega balkona, ki je ležal pred votlino. Ta votlina je bila stanovanje tega Indijanca in pravljičnega belokožca — »gorskega samotarja«.

Indijanec je zamoklo zaklical. Takoj nato se je pričkal drugi prebivalec votline. Podoben je bil orjakom preteklih stoletij. Gornji del telea je bil gol. Koža je bila prav tako bronastorjava ko Indijančeve. Možakar je imel na sebi dolge hlače iz usnja in indijanske mokasine (čevlje). V rokah je držal moderno puško.

To je bil gorski samotar. Kot pravljični junak je stal nad prepadom. Ježil je obrvi in vprašajoče zrl v Indijanca.

»V prepadu se je pojavil belokožec!« se je oglasil Indijanec.

»Si ga videl?« je zlovešče zagodel samotar.

Indijanec je pričkal.

Zavladala je tišina, med katero sta se starca nekam žalostno gledala. Samotar je čez čas dvignil oči proti nebu in je bolestno vzdihnil:

»Ali na svetu res ni koščka zemlje, kjer bi bil varen pred ljudmi — sovražniki?!«

Indijanec je počasi odkimal in rekjal:

»Tisti v ožini ni sovražnik, ampak prijatelj, brat.«

Samotar je tako strmel v Indijanca, kakor da bi se bal, da je ob pamet.

»Midva nimava prijateljev,« je odvrnil počasi in pri tem odkimal s sivo glavo.

Besede so votlo donele ko kako zelo oddaljeno grmenje.

Indijanec se je hotel ponovno oglasiti, a samotar mu je pomignil s prstom, naj molči.

Starec je polglasno mrmljal neke besede v jeziku, ki ga Indijanec ni razumel, dasi je že dolgo vrsto let bil samotarjev sostanovalec. Možakarju se je zdelo, da pomni ogenj, ki je še tlel na dnu prepada, grožnjo. Smatral ga je za bojno napoved, za vdor v svoje samotno kraljestvo. Nekaj bo moral ukreniti, da bo zagotovil svobodo Oblačne gore, nedotakljivost belih skal, samoto sivih sten.

Samotar si je s hrapavo dlanjo pogladil dolgo, sišo brado, ki mu je segala do pasu. Že itak nagubano čelo se je še bolj nagubalo. Starec je tuhtal. Čez čas se je obrnil k Indijancu in ga je v mešanici indijanskega ter angleškega jezika vprašal:

»Ali veš, kaj hoče od naju belokožec?«

Indijanec je pričkal.

»Vem, kaj hoče. Belokožec, ki je v ožini, ni mož, ampak ženska.«

Samotar je tako pogledal svojega tovariša, kakor da bi mu ta sporočil kako grozno novico.

tel sprejeti tega nena-vadnega poslanstva. »Čisto mirno greste lahko tja,« je skušal kralj pre-govoriti škofa. »Če vam bo dal kralj Franc od-sekat glavo, bom jaz takoj dal odsekati glave sto Francozom, ki so v moji oblasti.« »To prav rad verjamem,« je odgo-voril škof. »Dvomim pa, da bi se katera izmed teh glav prilegal moje-mu vratu.«

Japonske plače. Plače na Japonskem so zelo nizke. Tako ima ministrski predsednik samo 3000 dolarjev letne plače. Delavke po tovarnak zaslužijo po 1.50 dolarja na teden za 70 urno delo. Družina štirih oseb se lahko preživlja z 20 centi na dan, ker je tudi živež zelo poceni. Tudi le-pa obleka se ondi dobi že za 5 dollarjev.

(Dalje sledi)

\*

**Velika Nedelja.** Ljubka vas, prislonjena na obrobek Slovenskih goric, bo praznovala v soboto, 16. novembra, svoje veliko slavje, ki se bo začelo šele s prvim mrakom. V tem času bo namreč vaščanom prvič zasvetila dolgo pričakovana in težko zaželena električna luč. Že dolgo vrsto let se je vedno znova načenjalo vprašanje elektrifikacije, žal je ostalo le pri besedah in načrtih. Letos spomladi pa so se vendar zganili možje, ki jim je bil napredki kraja pri srcu. Ustanovila se je elektriška zadruga z g. Medikom na čelu in delo se je začelo. Kdor ne verjame, koliko potov, sej, se stankov je bilo treba, preden se je zasadila prva lopata, naj vpraša marljive člane zadruge, zlasti pa g. učitelja Knafelca, ki ni miroval prej, dokler ni speljal vse zadeve na pravi tir. Če pomislimo, da se zopet bliža doba dolgih noči, ki smo jih že lani preživljali ob pomanjkanju petroleja in sveč, lahko rečemo, da bo napeljava električne razsvetljave prava dobrota. Tudi bi bila napeljava v razmerah, ki se nam obetajo z naraščajočo draginjo, še neugodnejša kot doslej. Iz vseh teh razlogov je elektrifikacija kraja vsega uvaževanja vredna. In res se Velikonedeljčani z nekim tihim veseljem pripravljajo na sobotno slavje. Saj nemali stroški bodo morda v kratkem poravnani in pozabljeni. Na sporedu slovesnosti so: obhod, baklada z godbo, nato blagoslovitev transformatorske hišice, streljanje s topiči in umetna razsvetljava kraja. Marljivim in po napredku stremecim Velikonedeljčanom čestitamo k napredku!

## Slovenska Krajina

**Širom Prekmurja.** Čeprav je letos zopet prišlo k nam precejšnje število učiteljskih moči, jih še vendar mnogo manjka. V soboškem okraju je še praznih 21, v lendavskem pa 20 učiteljskih mest. — V Dolnje Slaveče je z Bizejskega premeščena učiteljica Lušin Karolina. — Za suplenta na soboški gimnaziji je postavljen Milan Dodič. — Jezensko deževno vreme je povzročilo, da so potoki spet prestopili svoje bregove. Ljudje so z delom zelo zaostali. Pa ne samo vremenske neprilike, temveč tudi druge nadloge so obiskale to leto naše kraje. V Matvarjavcih, Lipovcih, Bratonceh in v Beltincih se je pojavila kuga čebelne zalege, ki je napravila precej škode. V dveh vseh soboškega okraja se je pojavila tudi svinjska rdečica.

M. Sobotka, Prejšnji teden sta na križišču Zvezne in Slovenske ulice trčila poltovorni avto Franca Sagadina iz Beltinec in tovorni avto Sinigoja iz Ljutomera. Na Sagadinovem avtu je škoda za 6200 din. — Združenje trgovcev je organiziralo tečaje iz knjigovodstva in računstva. Vstop vsakomur dovoljen. Mesečna učnina za predmet je 20 din. — Letos bodo god sv. Martina v Martinišču proslavili 17. novembra. — V naši veliki občini se pripravlja preimenovanje nekaterih ulic. — Začasno je namesto odsotnega organista Tuša prevzel organistovske posle osmošolec Nikolaj Kleiner.

Turnišče. V nedeljo, 10. novembra, se je v Soboti poročil naš organist z gospo Marijo Horvat, sestro soboškega g. župnika. V zakonu želimo obilo božjega blagoslova!

Rogaševček. Naša občina je pred dnevi razpisala mesto pogodbenega občinskega delovodje. Oni, ki se zanimajo za to mesto, morajo imeti najmanj štiri razrede srednje ali njej enake strokovne šole. Rok za vlaganje prošenj je do 30. novembra.

Črensovci. V soboto, 16. novembra, se bo pričnas začel sv. misijon, ki bo trajal do 24. novembra. Vodili ga bodo gg. lazarišti iz Celja.

Sebebovci. Šolski odbor je za 16. novembra razpisal drugo ponudbeno pismeno licitacijo za odajo težaških, zidarskih, tesarskih, kleparskih in krovskih del.

**Sv. Sebeščan.** Kakor vidimo na seznamu darov za misijone, je bila tudi lansko leto naša župnija prva v Prekmurju indaleč pred vsemi drugimi župnjami pri nas. Saj smo bili med prvimi 25timi v škofiji sploh. Smo ponosni na to. Letos smo pa dobili na misijonsko nedeljo še več denarja, da bomo drugo leto na seznamu še bolj spredaj. In vedite, da je naša župnija ena najbolj siromašnih v Prekmurju, torej ne bo siromaštvo krivo, če nekatere župnije dajo v take namene tako malo ali pa nič. Posnemajte nas! — Od nas je odšel g. učitelj Vrečko, ki je bil pet let pri nas. Pri otrocih je bil priljubljen in žalujejo za njim. Prosimo oblast, da nam čimprej pošlje novo učno moč. — Na naše Goričko hodijo ~~sake~~ vrste siromaki pobirat milodare. Pridejo taki, ki jim je hiša pogorela že pred kakimi petimi leti in imajo še potrdilo, da lahko pobirajo, in to pri našem preprostem ljudstvu izrabljajo. Drugi hodijo radi siromaštva sploh, in to večinoma iz Medžimurja. Oblast bi naj bolj pazila na te ljudi. Naši siro-

maki ne hodijo v tiste kraje, čeprav je tu več siromaštva. Naj bi orožniki pregledali vsakemu takemu potrdila in če so ta potrdila stara, jih je poslati nazaj v domovinsko občino. Naše občine siromake same hranijo, naj tako storijo tudi občine v Medžimurju. Ti prosilci so večkrat vsiljivani in lažnivi.

**D. Lendava.** Pred dnevi je bil na tukajšnji meščanski šoli nastavljen za honorarnega učitelja petja požrtvovalni prosvetni delavec g. Jožef Ristic iz Dobrovnika. — Dosedanji lekarnar se je preselil v Karlovac, na njegovo mesto pa je prišel g. Jurij Himmelsbach.

Haloze

**Sv. Barbara v Halozah.** Poštna uprava je sedaj prenehala s tretjo vožnjo ob nedeljah in praznih s poštnim avtom. Nismo proti, pač pa se slišijo od strani potujočega občinstva želje po večjem vozlu. Dosedanji avto je mnogokrat premahan in tudi za stojnišča prenizek, ker je v nabasah nem avtu vožnja prava muka. Pa pravijo, da je za večji avtobus radi izogibanja cesta preozkaz. Deloma je to res, vendar bi se moral rabiti ob gotovih časih le večji voz, ki bi ustrezal potujem, zlasti ob slabem vremenu. Tudi cesta bi se dala razširiti in bi tako imeli brezposeben delo in zaslужek, poštna uprava pa večji dotok dohodka. — Delo pri regulaciji potoka Bela je sedaj ustavljen. Nadaljevalo se bo prihodnje leto. — Sadna sušilnica letos počiva, ker ni bilo sadja, pa



Slep je tisti gospodar, ki si v teh časih n  
zna pomagati iz zadrege. Oglas v »Slov. go  
spodarju« vam pomaga iz vseh težav!

tudi pri sosedih nič, ali pa samo kakšna malenkost. Letos je sušilnica služila samo za shrambo različnega banovinskega orodja, ki je bilo v rabu pri regulaciji. Slabo vreme nas še vedno ovira pri jesenskih opravilih.

## **Šaleška dolina**

Šoštanj. (G. Martin Trobina — 75 letnik.) Prav na tiho praznjuje te dni v krogu svoje družine v Šoštanju 75 letnico svojega plodonosnega življenja in dela vzor krščanskega moža g. Martina Trobina, finančni preglednik v pokoju. Prijetna dolžnost je, da se spomnimo njega na tem mestu, saj je poleg drugih naših časopisov že nad 30 let naročnik »Slov. gospodarja«. Leta 1865 mu je tekla zibelka v lepih Frelogah pri Šoštanju. Že v mladosti je kazal navdušenje za versko delo in se udejstvoval v katoliških društvenih. Pozneje se je posvetil finančni službi, katero je vršil do svojega pokoja tako vestno in marljivo, da je zato prejel več odlikovanj in mnogo pohval. Večinoma je služboval v slovenski Goriski (sedaj v Italiji), med drugim tudi v lepem Trstu in sončni Gorici. Toda med rožicami je bilo včasih tudi trnje. Kot vnet katoličan in navdušen Slovenc je moral po krivici prestati mnogo gorenkega, zlasti za časa narodnih bojev. Pa se ni ustrial prega-njanja. Če je šel k pevski vaji, ali v prosvetno

dvorano, ali v cerkev, ali tudi v svoji službi, povsod je pogumno izpričal svojo versko in narodno zavednost. Takšen je tudi danes, ko uživa zaslужeni pokoj. Zlasti je pohvaliti njegovo vnetoversko udejstvovanje in kremenit krščanski značaj. Največje veselje so mu njegovi otroci, ki jih je z blago pokojno soprogo tako vrlo vzgojil. Pa še nekaj! Kot izurjen glasbenik in pevec si še danes zaigra in zapoje kot čil mladenič, da ga občuduje staro in mlado. Zlasti pa je veselo prijem, ko ga obiščejo njegovi otroci in potem vse — kot sami muziki (ena med njimi je profesorica glasbe v Mariboru, sin pa kaplan v Čadramu) — prekrasno zaigrajo na instrumente in zapojo. Kvisokemu in lepemu jubileju Vam, gospod preglednik, vsi čestitamo in želimo še prav mnogo srečnih, veselih in sončnih let!

**Škale pri Velenju.** Prosvetno društvo Slomšek priredi v nedeljo, 17. novembra, ob 15 v farnem domu prekrasno igro »Pri kapelici«. Igra prikazuje v treh dejanjih zmago poštenosti nad zlobno zahrhnostjo, ki čemer Jurček-norček na svoj vesel način največ pripomore. Vsi, ki iščete v igri zdravega smeha ali zlatega jedra, pridete na svoj račun. Posetite našo prireditev v obilnem številu!

Pesavice

**Rajhenburg.** Delo pri gradnji rajhenburškega vodovoda tudi vedno bolj napreduje, zajetje je že gotovo in se sedaj gradi rezervar ter kopljeno jarki za polaganje cevi. Montiranje vodovodnih cevi je prevzel celjski podjetnik Adolf Okrožnik vodovodni inštalater. Tudi nova elektrarna je že skoraj pod streho, saj se dela s polno paro, kjer je zaposlenih nad 150 delavcev. — Ob priliku zadnjih učiteljskih premeščanj je bil premeščen tudi tukajšnji učitelj Agrež Franc. Odsel je v Klenovik pri Škocjanu. — Sezona društvenega življenja po naših društвih je že v polnem razmahu. Posebno Fantovski odsek in Dekliški krožek sta zelo delavna. Imata redne, prav zanimive in za današnjo mladino življenjsko potrebne sestanke z aktualnimi predavanji. Tudi telovadba je pridno goji. Največjo važnost pa se bo polagalo na vzgojo naših mladcev, ki so temelj in bodočnost naših katoliških organizacij. Vsako nedeljo od 9 do 10.30, to je pred drugo sv. mašo, bodo imeli mladci v Slomškovem domu svoje sestanke, na katere vabimo vse naše fante od 10. do 16. leta. Starši, ki vam ni vseeno, v kakšni družbi se vaš sin nahaja in vzgaja, pustite ga na te sestanke, saj so v dobrih rokah! Zavedajte se, da gre edino le za dobro, pošteno in katoliško stvar, zakaj časi so resni! — Bliža se tudi čas, ko bo treba misliti, kakšen časopis bomo drugo leto čitali in naročili. Vsi dosedanji naročniki »Slovenskega gospodarja« ostanemo odločno še v bodoče njemu zvesti. Pa to ni vse! Še druge moramo pridobiti zanj! Saj bi nobena katoliška hiša ne smela biti brez njega! Torej, le korajžno s tem gesлом v novo leto!

**Razbor pri Zidanem mostu.** Tako lepi kot letos pri nas že dolgo niso bili bračniki Vseh svetih s spomini na rajne. Letos smo imeli v teh dneh med nami misijonarje, ki so z uspehom obnavljali versko življenje naših živ. Vsi smo jih radi poslušali, saj so z mnogo besedo segli v težave našega življenja in nam pokazali boljšo pot k pravi sreči v Bogu. Najlepše pa nam ostane v spominu zaključna procesija z baklami. Pobožna pesem iz stotine grl med množico plapolajočih plamenov bakel je razgibala k sproščeni molitvi vsakega udeleženca. G. župniku J. Pretnerju smo za njegov trud v pripravi misijona prav hvaležni. Kakor niemu, tako naj tudi gospodoma misijonarjem Bož podeli nagrado za njun obilen trud in vneto prizadevanje! — Naši vaščani že pridno svetijo z elektriko. Škoda, da so do Razbora potegnili le dve žici. Nekateri bodo nabavili motorje in bo treba napeljavno dopolniti še z dvema žicama. Cerkev in župnišče še sedaj nimata električne napeljave. V tem oziru odločujoči: zganite se! Sredi vasi naj bo vsaj ena svetilka za javno razsvetljavo. Elektrika bo pripomogla tudi k gradnji našega vodovoda. Prve načrte je oskrbel že pred svetovno vojno naš bivši šolski upravitelj Blaž Jurko. Drugi načrt je izdelal Higinski завод v Ljubljani leta 1932. Oba načrta sta predvidela zajetje izvirkha v Liscah, kar je združeno z velikimi stroški. Po sedanjem mnenju prizadetih se bo zajel za vodovod izvirek na severnem pobočju 300 m pod šolo. Električna črpalka bo gnala vodo v rezervar v vasi, od koder se bo raztekala k hišam. Nekaj denarja je v ta namen že pripravljenega, nekaj pa upamo dobiti podpore. Z zgradnjo vodovoda bo naš kraj mnogo pridobil v zdravstvenem oziru. Zdrave pitne vode in kopalnice bo potem deležna tudi naša šolska mladina.

# Padobranec je najbolje opremljen in izvežban vojak

## Znanje padobrancev

Padobranstvo kot šport je samo uvod v organizirani pouk vojnega padobranca, ki mora imeti mnogo več znanja kot kateri koli vojak. To najbolj dokazuje sama oprema padobranca, ki se ne more primerjati z nobeno opremo katerega koli vojaka. Znati mora vsaj en tuj jezik svojega soseda, znati mora voziti bicikl, motorno kolo in avtomobil. S tem mu je dana prilika, da uporablja katero koli prevozno sredstvo po spuščanju na zemljo. Mora biti popolnoma izvežban v pehotni borbi in izkušen v ravnanju s puško, strojnicico in samokresom. Padobranec mora biti izučen radiotelegrafist in popoln izvidnik, ki mora znati čitati vsak zemljevid popolnoma točno. Razen tega mora biti v stanju, da hitro in točno obvesti svoje predpostavljenje o položaju, v katerem se nahaja na mestu po spuščanju.

## Oprema

Padobrančeva oprema je zelo obsežna. Na glavi nosi čelado, pokrito z usnjem, na hrbtni padalo, pod levo pažduhu trdo privrščeno in špecialno izdelano brzometno puško z velikim številom nabojev, v torbi hrano, a v drugi torbi za naboje večje število streliva, za pasom plinsko masko in ročne granate. Razen te pred-

pisane opreme pa še razni padobranci nosijo radijsko postajo, kolesa, lahke strojnice, krampe in lopate ter šotor. Padobranec ima pri sebi tudi kemično sredstvo, s katerim povzroči pri spuščanju okrog sebe umetno megle, da je vsak kolikor toliko zakrit in varen pred streliči z zemlje.

## Padalo

Padalo, ki se uporablja v nemški vojski, ima razmeroma majhen premer (10 metrov), ker omogoča majhno padalo večjo hitrost spuščanja, ki je potrebna, da bi bil padalec čim manj časa brezmočno izpostavljen dejству sovražnega ognja. Razen tega pri hitrem spuščanju veter ne more razkropiti padobranskega oddeka na večje razdalje.

## Padobranec na zemlji

Padobranci skačejo iz zraka v razdobju petih sekund. Kakor hitro pristanejo na zemlji, se osvobode padala in se pripravijo za borbo. V teku nemškega vojnega pohoda v Norveški, Holandiji in Belgiji so padalci že med spuščanjem uporabljali orožje. Vodja padobranske skupine daje s signalom, navadno z raketo, znak, kje se nahaja, da bi se čimprej zbrali okoli njega vsi padalci.

# Kmečka trgovina

## Kakšen red je v veljavi pri trgovanju s kožami in usnjem?

O kožah in usnju se sedaj dosti razpravlja. Da ne bo kdo misil, da oblast tu ni ničesar naredila, priobčujemo v izvlečku odlok o razširjenju kontrole cen in zaloga na vse vrste kož in usnja, tako domačega kot tujega izvora. Kontrola se nanaša na surove goveje, konjske, bivolske in teleče kože, na podplate, okrajevine, vratove, usnje za podlagu (teleče in konjsko), gornje usnje brez ozira na barvo, goveji in teleči boks brez ozira na barvo, usnje (svinjsko) za jermenarje in sedlarje ter usnje za strojno jermenje. Uvozniki, veletrgovci in tovarnarji usnja so morali do 10. novembra oblastem predložiti, v koliko so cene od 14. februarja 1940 dvignili in če so cene dvignili, točno označiti razloge, ki so povzročili dvig. V primeru, da povečanje cen ni upravičeno, bo banska uprava ceno spremenila, to se pravi znižala. Poleg tega so vsi uvozniki, veletrgovci, tovarnarji usnja in osebe, katerim je blago poverjeno v shrambo, kot skladischa, prekupci itd., dolžni do 5. prihodnjega meseca za minuli mesec poslati Uradu za kontrolu cen v Beogradu prijavo o stanju zaloga ob koncu vsakega meseca. Prepis prijave se mora istočasno poslati (to je do 5. prihodnjega meseca) referentu za kontrolu cen pri banski upravi v Ljubljani. Prijaviti se morajo: 1. surove soljene kože velikih živali (goveje, teleče, bivolske in konjske); 2. surove suhe kože velikih živali; 3. podplatično usnje; 4. notranjki; 5. boks vseh vrst; 6. mastno usnje; 7. usnje za podlogo; 8. opančarski podplat; 9. ostalo usnje za opančarje; 10. usnje za sedlarje in jermenarje; 11. običajno svinjsko usnje za sedlarje in jermenarje; 12. usnje za strojno jermenje. Za vse vrste zgoraj navedenih kož in usnja je brezpogojno potrebno prijaviti točno število. Razen tega je treba za kože in usnje pod 1., 2., 3., 4., 8., 10., 11., 12. brezpogojno naznani za vsako vrsto posebej skupno težo v kilogramih (za surove soljene kože navesti težo, otresene od soli), medtem ko je potrebno za usnje iz vrst 5., 6., 7., 9. naznačiti posebej za vsako vrsto površino v kvadratnih čevljih. Prijava, ki teh predpisov ne bodo upoštevale, bodo zavrnjene. Zaloge kož in usnja se morajo prijaviti po kraju, kjer se nahajajo, a ne po kraju sedeža tvrdke. Poleg tega je treba posebej naznani kože in usnje domačega izvora, a posebej kože in usnje inozemskega izvora. Zraven je še navesti mesečno proizvodnjo in obseg mesečnih nakupov ter prodaj. Zaloge surovih kož mora prijaviti vsak, ki ima zalogo surovih kož, torej tudi mesarji, trgovci z usnjem na drobno itd.

Z gornjimi ukrepi, ki se tičejo revizije cen kož in usnja, ter z uvedbo rednih natančnih mesečnih prijav zalog kož in usnja je oblast naredila red tudi na tem področju in je upati, da se bodo s temi predpisi onemogočile vse zlorabe pri prodaji in kupovanju kož in usnja. Če se pa bodo kljub temu še tu in tam primere zlorabe, je dolžnost vsakega državljanu, da to s prijavo pristojnim organom prepreči. Naj bo vsakdo prepričan, da bo imel v takih primerih oblast na svoji strani in da lahko brez nadaljnje zaupa v pravicoljubnost in poštenost oblasti.

## Drobne gospodarske vesti

Težave s kožami in usnjem na Hrvatskem. Ban banovine Hrvatske je pred dobrim mesecem prepovedal izvoz kož iz področja svoje banovine. Po pisanju zagrebških listov je pa nastalo sedaj v Zagrebu in po Hrvatskem sploh občutno pomajkanje usnja, zaradi česar so se čevljci znatno podražili. Kot vzrok temu se navaja prepoved izvoza surovih kož iz Hrvatske, radi česar so slovenski usnjarji prenehali dobavljati Hrvatom usnje. To cutijo najbolj hrvatski trgovci in čevljari, ki so prej nabavljali svoje potrebščine v Sloveniji. Radi tega so začeli Hrvatje sami prisiti svojega bana, da dovoli izvažati surove kože iz Hrvatske v Slovenijo, da bi tako Hrvatje lahko dobili iz Slovenije usnje. Pričakuje se, da bo v kratkem ukinjena prepoved izvoza surovih kož iz Hrvatske. Iz tega se lepo vidi, kako so tudi Hrvatje, ki so v začetku organizacije svoje banovine misili, da imajo sami vsega dosta, in da od nikogar ničesar ne potrebujejo, vendarle v veliki meri odvisni od svojih sosedov.

Povišanje cen kantam za petrojem. Po sklepnu monopolske uprave, katerega je odobril tudi finančni minister, se zviša cena za kante za petrojem v svetilne svrhe od 10 na 15 din za komad.

**Kdo bo izvažal fižol?** Minister za trgovino in industrijo dr. Andres je odredil, da bodo v bodoče lahko izvažali fižol le: Prizad, Ravnateljstvo za proučevanje in organizacijo prehrane, Pooblaščeno gospodarsko delniško društvo banovine Hrvatske (Pogod) in Banovinski prehranjevalni zavod v Ljubljani (Prevod). Imenovane štiri ustanove imajo izključno pravico (monopol) nad izvozom fižola.

**Madžari bodo kupovali vino.** Pridelek vina na Madžarskem je letos zelo majhen, zato bodo Madžari kupili določeno količino italijanskih in francoskih vin. Doslej so Madžari vino vedno izvažali, letos so pa prisiljeni kupovati ga za pokritje lastnih potreb.

## Cene goveje živine po sejmih

Voli. Maribor I. 8.50 din, II. 7.50 din; Slov. Konjice I. 9 din, II. 8 din, III. 7.50 din; Lemberg I. 9.25 din, II. 8.25 din, III. 7.25 din; Celje I. 8.50 din, II. 8 din, III. 7.50 din; Slovenjgradec I. 8 din, II. 7 din, III. 6 din; Brežice I. 9 din, II. 8.50 din, III. 7.50 din; Litija I. 10—11 din, II. 9 din, III. 8 din; Krško II. 8—9 din, III. 7—8 din; Črnomelj 7.50—8.50 din; Kranj I. 9.50 din, II. 8.50 din, III. 7.25 din kg žive teže.

Biki. Lendava I. 8 din, II. 6.50—7 din kg žive teže.

**Krave.** Maribor I. 7.50 din, II. 7 din, III. 5.50 din; Lendava I. 6—6.50 din, II. 5—5.50 din; Slov. Konjice I. 8 din, II. 7 din, III. 6 din; Lemberg I. 9 din, II. 8 din, III. 6.25 din; Celje I. 6—7 din, II. 5—6 din, III. 4—5 din; Slovenjgradec I. 6 din, II. 5 din, III. 4 din; Brežice I. 7 din, II. 6 din, III. 4 din; Litija I. 9.50 din, II. 8 din, III. 7 din; Krško I. 7 din, II. 6.50 din, III. 6 din; Črnomelj 5.50—6.50 din; Novo mesto I. 6.50—7 din, II. 6 din, III. 5.50—6 din; Kranj I. 8.50 din, II. 7.50 din, III. 6.25 din kg žive teže.

**Telice.** Maribor I. 8.50 din, II. 8 din, III. 7.75 din; Lendava I. 8 din, II. 6.50—7 din; Slov. Konjice I. 9 din, II. 8 din, III. 7.50 din; Lemberg I. 9.25 din, II. 8.25 din, III. 6.50 din; Celje I. 8.50 din, II. 8 din, III. 7 din; Slovenjgradec I. 7 din, II. 6 din; Brežice I. 8 din, II. 7 din, III. 6.50 din; Litija I. 10 din, II. 9 din, III. 8 din; Krško I. 8 din, II. 7.50 din, III. 6.50 din; Novo mesto I. 8 din, II. 7 din, III. 6—7 din; Kranj I. 9.50 din, II. 8.50 din, III. 7.25 din kg žive teže.

**Teleta.** Maribor 9 din, Lendava I. 9 din, II. 7 do 8 din; Slov. Konjice I. 10 din, II. 9 din; Lemberg I. 10.50 din, II. 9 din; Celje I. 10 din, II. 9 din; Slovenjgradec I. 8 din, II. 7 din; Brežice I. 10.50 din, II. 10 din; Litija I. 11 din, II. 9.50 din; Krško I. 10 din, II. 8—9 din; Novo mesto I. 8 din, II. 7.50 din; Kranj I. 9.50 din, II. 8.50 din kg žive teže.

## Svinje

**Plemenske.** Na svinjskem sejmu v Mariboru so bili odstavljeni prasci, starci okrog 8 tednov, po 200 din komad, in sicer najslabši, dočim so se prodajali lepi prasci iste starosti po 240 din komad. Na splošno je pa na sejmu bilo opaziti, da so mladi prasci sorazmerno dražji kot pa starejše svinje. — Na ptujskem sejmu so bili 6—12 tednov starci prasci po 100—200 din komad; v Črnomelu prasički za rejo 170—250 din komad, v Kranju pa 7—8 tednov starci prasci za rejo 250—410 din komad.

**Prštarji (proleki).** Ptuj 11—12 din, Slov. Konjice 14 din, Celje 13—14 din, Brežice 12—14 din, Litija 13 din, Krško 10 din, Novo mesto 10 din, Kranj 14—15 din kg žive teže.

**Debele svinje (šepharji).** Maribor 12 din, Ptuj 12.50—13.50 din, Lendava 10—12 din, Slov. Konjice 17 din, Celje 15—16 din, Brežice 16—18 din, Litija 15 din, Krško 12 din, Novo mesto 12—14 din, Kranj 16—18 din kg žive teže.

## Mesne cene in ostali živalski produkti

**Goveje meso.** Maribor I. 16—18 din, II. 13—15 din, III. 12 din; Lendava I. 15—16 din, II. 12 do 14 din; Slov. Konjice I. 16 din, II. 14 din; Celje I. 16—18 din, II. 13—15 din; Brežice I. 16—18 din, II. 14—16 din; Slovenjgradec I. 16 din, II. 14 din kg.

**Svinjsko meso.** Maribor 21 din, Lendava 17 do 19 din, Slov. Konjice 18 din, Slovenjgradec 22 din kilogram.

**Slanina.** Lendava (brez kože) 24 din, Slov. Konjice 22 din, Celje 24—25 din kg.

**Svinjska mast (zabela).** Maribor 28 din, Lendava 25 din, Celje 25—28 din, Slovenjgradec 25 din kilogram.

**Med.** Maribor 29 din, Slov. Konjice 21 din, Celje 28 din, Brežice 25 din, Slovenjgradec 30 din kilogram.

**Jajca.** Maribor 1.75 din, Lendava 1.25 din, Slov. Konjice 1.50 din, Celje 1.75 din, Brežice 1.50 do 1.75 din, Slovenjgradec 1 din komad.

**Mleko.** Maribor 2.50—3.50 din, Lendava 1.50 do 2 din, Slov. Konjice 2—2.50 din, Celje 2.50 din, Brežice 2 din, Slovenjgradec 2.50 din, Novo mesto 2—2.50 din, Kranj 2.75—3 din liter.

**Surovo maslo.** Maribor 37 din, Lendava 30 do 40 din, Slov. Konjice 48 din, Celje 36—44 din, Brežice 44 din, Slovenjgradec 30 din kg.

**Svinjske kože.** Maribor 9 din, Slov. Konjice 18 din, Brežice 10 din, Novo mesto 15 din kg.

**Goveje kože.** Maribor 26 din, Slov. Konjice 24 din, Brežice 14 din, Novo mesto 20 din kg.

**Teleče kože.** Maribor 27 din, Slov. Konjice 24 din, Celje 23 din, Novo mesto 25 din kg.

**Volna.** Neoprana: Slov. Konjice 25—30 din, Slovenjgradec 30 din, Novo mesto 40 din, Kranj 54 do 58 din kg. — Oprana: Slov. Konjice 27—50 din, Slovenjgradec 50 din, Novo mesto 45—53 din, Kranj 72—80 din kilogram.

#### Cene ostalih živil in krmil

**Zito.** Lendava: pšenica 3 din, ječmen 3.50 din, rž 3.10 din, oves 2.80 din, koruza 2.20 din kg. — Brežice: pšenica 3.50 din, ječmen 3.25 din, rž 3 din, oves 3.50 din, koruza 3 din kg.

**Fižol.** Maribor 6 din, Lendava 3.50—5 din, Slov. Konjice 6—7 din, Celje 5—6 din, Brežice 4—6 din, Slovenjgradec 7 din kg.

**Krompir.** Maribor 1.60 din, Lendava 1 din, Celje 1.60 din, Brežice 1.50 din, Slovenjgradec 2 din kilogram.

**Jabolka.** Maribor I. 12 din, II. 8.50 din, III. 6 din; Celje I. 5 din, II. 4 din, III. 3.80 din kg.

**Seno.** Maribor 115 din, Lendava 80—100 din, Celje 110 din, Brežice 100 din, Slovenjgradec 95 din 100 kg.

**Lucerna.** Slov. Konjice 120 din, Celje 140 din, Brežice 120 din 100 kg.

**Slama.** Maribor 65 din, Celje 60 din, Brežice 75 din, Slovenjgradec 40 din 100 kg.

**Vino**  
Navadno mešano. Lendava 6—8 din, Slov. Konjice 7—8 din, Brežice 6—8 din, Krško 8—10 din, Novo mesto 6.50—8 din liter pri vinogradnikih.

**Boljše sortirano.** Lendava 10—12 din, Slov. Konjice 8—10 din, Brežice 9—11 din, Krško 10 do 12 din, Novo mesto 9—10 din liter pri vinogradnikih.

#### Drva

Maribor 175 din, Lendava 90—157 din, Slov. Konjice 125 din, Celje 112.50 din, Brežice 125 din, Slovenjgradec 125 din, Krško 120 din, Novo mesto 80—110 din, Kranj 140—150 din prostorninski meter.

#### Sejmi

18. nov. živinski in kramarski: Šoštanj; živinski: Blanca — 19. nov. tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; goveji in konjski: Ptuj; sejem za govedo, ovce in koze: Podsreda; živinski in kramarski: Slovenjgradec, Sv. Jurij pri Celju — 20. nov. svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski: Rajhenburg — 21. nov. tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Podčetrtek, Sv. Jurij ob Taboru — 22. nov. svinjski: Maribor — 23. nov. svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Slov. Bistrica, Teharje.

## Razgovori z našimi naročniki

**Kovački pomočnik »zakoval« konja — konj poginil.** Kovački mojster nas vprašuje, kaj mu je storiti, ker je crknil lep konj, katerega je njegov pomočnik »zakoval«. Žebelj je pomočnik tako nesrečno zabil v konjevo kopito, da je nastopilo zstrupljenje konjske noge in konj je v treh dneh poginil. Lastnik konja zahteva sedaj od kovačkega mojstra odškodnino v znesku 5000 din. Kaj storiti? — Kovački mojster je po zakonu brezpogojno dolžan plačati vso škodo v tem primeru, četudi je napačno koval pomočnik. Za škodo odgovarja mojster. Za bodoče pa je najbolje, da se zavarujete za zakonito dolžnost jamstva. Če bi bili kot kovački mojster zavarovani, bi zavarovalnica plačala vso škodo. Pišite glavnemu zastopu »Vzajemne zavarovalnice« v Mariboru, kako se to napravi.

**Odskodnina rodbini ponesrečenega rudarja.** J. K. Rudniško podjetje bi bilo dolžno odškodovati rodbino delavca, ki se je v rudniku ubil, le, ako se je delavec ponesrečil po krivdi podjetja, to se pravi, ako je nezgoda v vzročni zvezzi z opustitvijo potrebnih varnostnih mer, nezadostnih ali pokvarjenih naprav in podobno. Stranka naj se najprej dobro pouči pri zanesljivih osebah, kako je prišlo do nezgode. Ako bi zadebla rudarsko podjetje kakšna krivda in ne bi podjetje zlepega hotela rodbino odškodovati, bi trebalo pač vložiti tožbo. Robdini bi bila najbrž priznana pravica revnih ter ji postavljen zastopnik revnih, ki bi jo brezplačno zastopal v pravdi.

**Pravica posinovljenca do skrajšanega vojaškega roka.** H. P. Ni posebne zakonske določbe o tem, da-lj ima posinovljene pravice do skrajšanega vojaškega roka z ozirom na rodbinske in premoženske razmere posinovitelja. Zato Vam svetujemo, da napravite ponovno pismeno prošnjo na ministra vojske.

**Skrajšan vojaški rok za prvorjenca. Artillerija, radiotelegrafisti.** H. V. Ako ni zakonitih pogojev za to, da bi imel prvi sin pravico do skrajšanega vojaškega roka, tedaj ga ne more doseči, čeprav bi bil drugi sin pripravljen služiti poln rok. Neglede na to pa bo moral — ako oče ni služil polnega roka — itak tudi drugi sin služiti poln rok in bo šele tretji sin imel pravico do skrajšanega roka. Tudi ta tretji sin ne more zamenjati s prvim, ako je prvi že pozvan k nastopu vojaške službe, drugi in tretji pa še nista potrjeni. Morala bi drugi in tretji sin zaprositi, da se ju pozove k nastopu kadrovskega roka, prvi pa naj prosi, naj se mu vojaška služba odloži vsaj dotlej, ko bosta drugi in tretji sin odslužila prvih šest mesecev. — Tudi pri topništvu imajo radiotelegrafiste, odnosno vod za vezu. Napravite prošnjo na poveljstvo pristojnega vojaškega okrožja, naj Vas dodeli vodu za vezu, češ da imate za to službo posebno usposobljenost ali veselje.

**Nerešena prošnja za sprejem v službo pismosnošte.** A. Š. Ako na pismene urgence ne dobite odgovora, prosite kakega bivšega poslanca za posredovanje. Izvirne listine lahko zamenjate s predpisi ali pa kratkomalo navedite, da boste listine predložili, ko boste v službo sprejeti.

**Šofer vazduhoplovstva.** F. A. Z ozirom na spremembo zakona o ustrojstvu vojske in mornarice,

**Ga. J. R., Vrhe.** Prosim, preberite moj današnji prvi odgovor. Kar sem tisti gospo napisal radi njene hčerke, bo gotovo veljalo tudi za Vas. Druga gega Vam na Vaše vprašanje ne morem povedati.

**G. V. K., Sv. Jurij ob j. ž.** Pri Vaši ženi je bila ugotovljena slabokrvnost. Stara je 36 let in tehta okoli 53 kg. — Slabokrvnost je pri Vaši ženi posledica tiste bolezni, ki mi jo omenjate proti koncu pisma. Tisto bolezen bo treba zdraviti in ozdraviti, pa bo slabokrvnost sama izginila in žena se bo tudi zredila. Če bi Vam svetoval domače zdravilo ali pa zdravilo iz lekarne proti slabokrvnosti, bi vse skupaj nič ne pomagalo, ker je treba najprej vzrok odstraniti. Svetujem Vam torej, da popeljete ženo k zdravniku za ženske bolezni. On jo bo preiskal in ukrenil, kar bo potreben. Čim bo vzrok odstranjen, se bo Vaša žena popravila, da bo veselje za Vas in njo.

**G. P. K., B.** Torej deklica, g. urednik mi je poslal Vašo dopisnicu, na kateri prosite, da Vam svetujem, kako se odpravijo pege na obrazu. Starata ste 18 let, razumljivo, hočete biti lepa. — Domäčega zdravila za tako stvar ne poznam in bi Vam ga tudi nerad priporočal, ker teh peg nisem videl in so v obrazu pege iz raznih vzrokov. Zdravila pa so proti najrazličnejšim pegam. Svetujem Vam, da stopite ob priliku k zdravniku za kožne bolezni. On Vas bo videl, bo tudi različno vprašal, potem bo pa predpisal zdravilo, ki Vam bo pomagalo in Vas s tem zadovoljilo.

**G. K. A. ?** Predvsem, pozabili ste, od kod ste. Vaša sestra je stara 39 let in ima težave z nogami. Pa tudi z rokami in križem ni v redu. — Mislim, da je pri Vaši sestri potrebna predvsem temeljita zdravniška preiskava. Kako naj Vam svetujem, ko pa iz Vašega pisma ne zvem mnogokaj, kar je zelo važno. Taki bolniki slišijo v bolnišnico, kjer imajo vsa sredstva za temeljito preiskavo. Po taki preiskavi se bo tudi za Vašo sestro našlo potrebno zdravilo in priporočil se ji bo način življenja, da se bolezen ne bo več ponavljala. Ubojajte me torej!

**G. H. A., Krašče.** Zdravnik je ugotovil, da imate razširjena pljuča; zdravila pa niso pomagala. — Razširjenje pljuč je bolezen, ki se odpraviti ne da, kakor ne moremo več popraviti raztegnjene gume. Pač pa se lahko to stanje s primernim načinom življenja olajša in Vi lahko kljub temu včakate visoko starost. Predvsem se varujte prehlašada. Vi pravite, da imate mogoče tudi vnetje pljuč. Zdaj ga nimate, če bi se pa prehladili in ga res dobili, bi bilo to za Vas zelo nevarno. Zato se pazite! Če kašljate, Vam svetujem, da se vzdržuje tokaba in poskusite lipov čaj z medom. Zutraj in zvečer eno skodelico. Če bi Vas kašelj pa le še mučil, potem Vam zdravnik nekaj predpiše. Dajte se ogibajte naporom, predvsem težkemu vzdigovanju in hitri hoji v hrib. Skrbite za čisti zrak, prah jestrup za Vaša pljuča. Jeste lahko vse, izogibajte pa se kislih stvari (predvsem kisa (ješiha), ki je napravljen iz esence. Jabolčni kis pa lahko uživate.

#### Gospodarska posvetovalnica

**M. R. Ž. S. R.** Glede trte malage se obrnite na pisca članka: Vatroslav Kosi, Babno pri Celju. On Vam bo vedel povedati kaj več o tej trti. — O kakšnem posebnem zdravilnem vplivu omenjene trte ne more biti govora. — Sončne vinorodne legje je res škoda, da bi jo zasajali s samorodnico (četudi malaga), saj imamo toliko žlahtnih trt na izbiro! — Radi dekleta se obrnite na sirotišnico šolskih sester v Slov. Bistrici, ali pa na sirotišnico sv. Jožefa v Ljubljani. Uprave omenjenih zavodov Vam bodo dale vse potrebitne podatke.

**S. B. Sv. Tr., Sl. gor. Vino,** ki ima okus po galici, takoj, ko se očisti, pretočite in odstranite drožje, kajti galica se bo najbrž sama izločila. Zato s pretakanjem ne smete čakati, da bi se kislina izločila, kot je to za zdrava vina posebno letos v veljavi. Če bo imelo vino po prvem pretakanju in po odstranjenju drožje okus po galici, pretočite čez kake tri ali štiri tedne po prvem pretakanju vino še enkrat in ga oddvojite od gošča na dnu, v kateri bo izločena galica. Ako pa vse pretakanje ne bo nič pomagalo in bo vino galicu temu imelo še okus po galici, pošljite steklenico vina v preiskavo banovinskemu vinarskemu in sadjarskemu zavodu v Mariboru, Gospodarska cesta, kateri Vam bo na podlagi kemične preiskave vina dal točna navodila za čiščenje po dr. Mösslingerjevem načinu, ki se imenuje tudi modro čiščenje in se izvaja z dodatkom rumene krvne soli (kalijevega ferrocianida). Brez kemične preiskave vina se pa omenjeno čiščenje ne more izvršiti, zato storite tako, kot smo Vam svedovali.

## Razbojnik Tunga

Zgodba iz Mandžurije  
(Nadaljevanje)

»Tri sto zelenih ...«  
P. Bernard ni mogel nadaljevati stavka, ker ga je naravna sila i veknila: voz se je prevrnil



in popotnike stresel iz sebe. K sreči so ga kmalu dvignili in nadaljevali pot.

V Lahačanu so se popotniki morali ustaviti; p. Leon je dobil vročino in bati se je bilo pljučnice. Voznik je skočil z voza, prikel konja za uzdo in zavil z njim na dvorišče bajte, ki jo je krasil napis: Gostilna.

Dvorišče je bilo polno voz vseh vrst, konj in oslov. Med vozovi so se drenjali ljudje vseh vrst in različne starosti.

Ko se je voz ustavil, se je okrog njega zgrnila množica otrok, žen in mož. Vsi so radovalno strmeli v misijonarja. V prvi vrsti je stal neki Kitajec, ki je vse hotel vedeti. Ko je po naravnost vsiljivem izpraševanju že izvedel, da je p. Leon bolan in bo moral tu ostati, p. Bernard pa bo nadaljeval pot do Mergena, je nazadnje še vprašal, ali so misijonarji v resnici tako silno bogati. Ko mu je p. Bernard povedal, da je ravno nasprotno resnično, se je porogljivo nasmehnil in odvrnil:

»Če ne bi bili bogati, ne bi mogli toliko dati revezem.«

Ker v »gostilni« ni bilo prostora, sta misijonarja prenočila na voznu. Naslednje jutro sta bila do kosti premražena. Ker p. Leon ni bil sposoben za nadaljnjo pot, ga je p. Bernard pustil v voznikovi oskrbi in je sam peš nadaljeval pot.

Tako je prodiral v spremstvu nekega mongolskega fantiča v divjo, zapuščeno dolino reke Nonni, da bi tam obiskal na vse strani raztresene kristjane.

Kmalu pa je postal popolnoma sam. Ko je spremjevalcu vtaknil v žep nagrado, ki jo je bil vnaprej zahteval, jo je ob prvi ugodni prilik popihal. Pater ni iskal novega vodnika, temveč jo je sam mahnil dalje.

V treh dneh je hotel priti do Sotuna, od tam pa se do konca tedna vrnil v Lahačan, da bi od tam skupaj s p. Leonom, če bi ta že bil zdrav, odrinila proti Mergenu.

Toda človek obrača, Bog pa obrne. To je na lastni koži čutil tudi p. Bernard.

V samotnem gozdu je srečal star voz, ki sta ga vlekla dva stara,lena konja. Posebno pri vsem je bilo, da sta bila konja vprežena drug za drugim.

Voznik je bil star Mongolec, poleg njega pa je sedela, vsa zavita in sklučena, stara ženska.

Ženšča je tako prijazno pogledalo misijonarja, ki se je umaknil na rob steze, da ji je smehljaje pokimal.

Voz se je ustavil poleg misijonarja. V naslednjem trenutku je segla iz pokritega voza roka in misijonarja zgrabila za ramo. Skoraj istočasno ga je druga roka zgrabila za kuto,



tretja in četrtja za vrat. Preden se je prav zavedel, kaj se je zgodilo, je že ležal v pokritem voznu tako povezan, da je komaj dihal.

»Kaj — kaj — ho-hočete?« je zaječal.  
Ni dobil odgovora.

»Če vas skomina po mojem denarju, sezite v levi žep!«

Spet nobenega odgovora. Razbojnika sta čepela, eden na levi, drugi na desni strani in molče bulila vanj.

»V jopici imam uro in verižico!«

Lopova se tudi za te besede nista zmenila, le gledala sta divje.

Voz je že kaki dve uri drdral in poskakoval po skalnati stezi. V divji skalnati pokrajini se je ustavil. Misijonar je zaslišal neprijazne glasove. Njegova »varuha« sta vrgla streho z voza. V naslednjem trenutku sta ga dvignila na rob voza. Dva druga razbojnnika sta ga prevzela in položila na tla.

Voznik je obrnil konja in se odpeljal. Patra pa so razbojniki vlekli k leseni bajti, ki je stala pred prostorno, temno votlino.



Razbojniki so misijonarja najprej peljali v kočo, potem pa skozi zadnja vrata v votlinu.

V votlini je gorel ogenj. Okrog njega je sedelo sedem divjih postav. Nad ognjem se je pekel koštron. Ob jetnikovem prihodu so vsi vstali.

Pred misijonarja je stopil visok mož, ki je štel kakih petdeset let.

»Ali si prišel iz misijonske hiše?« je vprašal trdo.

»Da. Kaj hočeš od mene?«

»Tunga, prinesi papir in kurji krempelj!«

Lep in divji mladenič kakih petnajstih let se je naglo odstranil.

(Dalje sledi)

## SMEJTE SE!

Preveč je zaposlen

Gospodar reče beraču, ki ga je prišel prosit vbogajme: »Zakaj pa ne delate? Saj ste še krepki!«

»Saj bi rad delal, pa ne utegnem. Beračim namreč vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih,« se je odrezal berač.

### Lovska

»Zadnji čas sem silno raztresen. Pomislite, nekoč sem šel brez puške na lov.«

»No, in kdaj ste opazili, da nimate puške?«

»Šele zvečer, ko sem ženi izročil ustreljenega zajca, žena pa meni puško.«

### Dober izgovor

Profesor: »Dolinar, povejte mi, kje leži Sušak?«

Dijak: »Pri Reki.«

Profesor: »To je res, a kje leži Reka?«

Dijak: »Pri Sušaku.«

Profesor: »Tudi to je točno; a kje ležita Reka in Sušak?«

Dijak: »Drug poleg drugega.«

### Dokaz domovinstva

Policaj: »Doma ste torek iz Maribora?«

Nace: »Da, a samo na polovico.«

Policaj: »Kako to?«

Nace: »Ko sem se selil iz Maribora v Ljubljano, sem tehtal le 49 kilogramov, sedaj pa tehtam 98 kilogramov in sem tedaj po polovici iz Ljubljane...«

### Izpit malega kneza

»Visočanstvo, kako je bilo pri izpitu?«

»Zabavno je bilo. Profesorji so se kar potili, ker so se bali, da bi me mogli kaj takega vprašati, na kar ne bi znal odgovoriti.«

### UGANITE!

V hlev gre brez kože, iz hleva pa pride s kožo?  
(Kruh iz peči.)

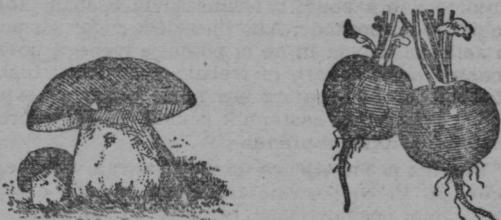
Belo je, majhno je, ves svet je obleklo, a sebe le ni moglo?  
(Svinčnik.)

Telo ima leseno, srce pa črno?  
(Kukus.)

Kdor ima mene v žepu, mu ne ostane ničesar v njem. Kdo sem?  
(Ker utma zadej otij.)

Zakaj se zajec ozira, kadar teče za njim pes?  
(Ker utma zadej otij.)

### KAKŠNO STAROST DOČAKAJO?



Jurček: 15—30 dni

Redkev: 6 mesecov

### POIŠCITE!



Tri osebe opazujejo kozo, kje so?

## Naznanila

Proslava 140 letnice rojstva škofa Antona Martina Slomšeka. Slovenski narod uporabi vsako priložnost, da si postavi pred oči svetniško osebo škofa Antona Martina Slomšeka. Tudi 140 letnico rojstva Slomšeka bomo proslavili. V Mariboru se bo vršil na predvečer rojstnega dneva v ponedeljek, 25. novembra, ob osmih cerkveni koncert in molitev za blagor domovine ter za beatifikacijo Slomšeka. Na rojstni dan bo imela Prosvetna zveza slavnostni občni zbor in poklonitev na grobu. Dne 1. decembra pa se bo prevzel na novo kupljeni Slomšekov dom za učiteljiščike, ki naj bo viden spomenik na 140. rojstni dan. V tem domu se bodo vzgajali učitelji, ki bodo Slomšekovega duha! — Tudi po deželi bodo proslave, ki naj imajo posebno ta namen, da bomo vsi prerojeni v Slomškovem duhu. Vabimo, da se teh proslav udeležite!

Prosvetna zveza v Mariboru bo imela svoj občni zbor v torek, 26. novembra, ki je 140. rojstni dan velikega slovenskega prosvetitelja škofa A. M. Slomšeka. Občni zbor bo ob 10. uri v dvorani Zadružne gospodarske banke na Aleksandrovi 6. Polovično znižanje voznine je dovoljeno.

Narodno-vzgojni in državljanški tečaj bo priredila Prosvetna zveza v Mariboru dan pred občnim zborom, to je 25. novembra. Tečaj se bo začel predpoldne in bo trajal ves dan. Vljudno vabljeni naši prosvetni delavci, osobito mladina!

Zveza dekliških krožkov v Mariboru. Od 16. do 18. novembra se bo vršil na Betnavi tečaj za voditeljice mladenk (izven C. P.). Začetek v soboto ob 18. zaključek v ponedeljek zjutraj. Stroški za tečaj 40 din. Zelo oddaljenim se potnina vrne. Potujte z nedeljsko povratno kartou. Prinesite s seboj kakor navadno. Prijavite se takoj. Bog živi!

3000 din za najboljši leposlovni spis, ki bi budil v mladini močno slovensko narodno zavest ter zavest jugoslovenske in državne skupnosti. Spis naj bi obsegal 1—2 tiskani poli navadne osmerke in bil primeren za mladino od 7. do 10. leta starosti. Podrobnejše želje javi »Slovenska straža« zanimalcem na zahtevo tudi pisemno in ustno (Ljubljana, Poljanski nasip 12—X—I). Rokopisi naj se predložijo izdajateljici najkasneje do 31. decembra 1940. Poslane rokopise bo presodila posebna komisija, nagrjenega bo pa začložnica takoj izdala bogato ilustriranega. »Slovenska straža« si pridružuje pravico, da nagrade ne podeli, ako bi spis ne ustrezal v zadostni meri svojemu namenu.

Sv. Martin pri Vurbergu. Lep zgled so pokazali pogrebi pri pogrebu Mihaela Brumna, posestnika pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Na sedmini so nabrali za novo bogoslovje v Mariboru 114 din. Darovalcem najlepša hvala! Posnemajte!

Laško. V nedeljo, 17. novembra, priredi Zveza združenih delavcev filmsko predavanje o razvoju Zvezze združenih delavcev in njenega delovanja. Predaval bo zastopnik centrale iz Ljubljane. Poldne bo priredilo tukajšnje članstvo v nadžupniški dvorani ob 15 igro »Pri kapelici«. Igra je znana po vsej Sloveniji radi njene živahnosti. Vabljeni vsi prijatelji našega pokreta, da se udeležite obseh prireditve.

Zivinozdravnik Machalka je odpril v Ptiju, Florianski trg 8, veterinarsko prakso. 1622

## MALA OZNANILA

### SLUŽBE:

Vajenec se sprejme v valčni mlin. Dobi nekaj plače, hrano in stanovanje. Dopisi pod »Umetni mlin« Slov. Konjice 1596.

Iščejo se tri delovne moči na majhno posestvo. Naslov v upravi. 1597

Majar z tremi delovnimi močmi se sprejme: Košaki 40. 1611

Konjar, oženjen, sposoben in pošten, z dobrimi spričevali, se išče na gozdno posestvo Ojstrica, Sv. Jurij ob Taboru (Savinjska dolina). 1607

Iščem službo vinčarja ali majorja, 3 delovne moči. Naslov v upravi. 1605

Služkinja za vse, starejša in poštena, se sprejme. Ponudbe na upravo pod št. 1603.

Mladega fanta, 16—18 let starega, vzamem za točno sortiranje sadja. Oskrba in mesečna plača. Vprašati ustmeno ali pisemno pri tvrdki: Ivan Göttlich, izvoznik sadja, Maribor, Koroška cesta 128. 1612

Priden, pošten hlapec za kmečko delo se sprejme. Halbärt, Maribor, Kalvarska 2. 1613

Precizne švicarske ure najceneje!

**J. JANKO**  
1599 urar-draguljar  
**MARIBOR** Jurčičeva ulica 8  
Zlato kupuje po zvišani ceni!

Službo dobri takoj priden, pošten konjski hlapec. Prednost ima, kateri se spozna v mestu Ptuj in Maribor. Tomaž Krajnc, oljarna, Fram. 1600

Pridna družina, 3—4 delovne moči, za kmetijsko delo, dobri dobro službo. Vprašati: tovarna Freund, Maribor, vratar. 1610

Vdovec brez otrok išče služkinjo, pridno gospodinjo. Vprašati: Kugy, Maribor, Frankopanova 14. 1616

Ofra s 3—4 delavci sprejmemo. Uprava veleposestva Ornig, Št. Janž na Dravskem polju. 1614

Majarja (kravarja), 3—5 delovnih članov, brez majhnih otrok, večši živinoreje in molže, sprejmemo v stalno in dobro službo. Ponudbe na upravo pod »Majar 1615«.

Mlinarskega vajenca sprejme Gole Franc, Gor. Voličina, Sv. Lenart v Slov. goricah. 1566

Majar ali ofer se sprejme. Limbuš 14. 1619

### POSESTVA:

Prodam hišo, pol orala zemlje, v Ormožu. Perc, Ormož 151.

Bivše šolsko poslopje, v dobrem stanju, z zemljščem, se proda pri Sv. Miklavžu, p. Hoče. Poizve se pri šolskem upraviteljstvu istotam. 1595

Tako ugodno na prodaj dve hiši z lepim vrtom in njivo. Zglasiti se pri: Alojz Črnec, Devica Marija Št. 51 Brezje, pet minut od cerkve. 1608

Stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje s kočnico, novo zidano, tudi z zemljjo, se op dogovoru proda. Vpraša se: Alojz Ribič, Žlatoličje, Sv. Janž, Dravsko polje pri Ptaju. 1604

Kupim posestvo, uro daleč od mesta ali trga, od 30.000 do 100.000 din. Naslov v upravi »Slov. gospodarja«, Maribor. 1618

### RAZNO:

Sprejemam na stanovanje za mesečni odslužek 12 dni. Zraven so njive in vrt. Poizve se v Rošpohu Št. 116 pri Mariboru. 1606

Šivalni stroj za krajače, dobro ohranjen, 1800 din; eden za domačo uporabo 1000 din proda Ussar, Maribor, Trubarjeva ulica 9. 1602

Prodam šest mesecev starega žrebca. Orehova vas 36, Slivnica pri Mariboru. 1609

Kupim kozo, dobro mlekarico. Rožič, Studenci, Stritarjeva 19. 1594

Priporoča se Kupičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1384

Vodne turbine, venecijanke, mline, transmisije, dvigala itd. izdeluje najceneje: Strojno podjetje inž. Borštnar, Ljubljana, Sv. Jerneja c. 18. 1562

Poceni prodam tri komade čistilnih strojev (Zauberer), čistilni val z rešetkami, želj. mlninska kolesa in nekoliko jermenic. Tomaž Krajnc, oljarna, Fram. 1601

Kupuje se les topolo; mora biti čista, brez grč, suha, 5 cm debeline, 10—15—20 cm širine, od 85 po 10—10 cm do 155 cm dolžine. Ponudbe poslati na poštni predal 3, Kranj. 1557

Olje, bučno sončno in repično, dobite v zamjenjavo za bučnice, sončnice in repico. Oljarna Maribor, Taborska 7 (pri mostu). 1524

Moštva esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje tako dobre in zdrave domače pičače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc. Maribor Gospoška 11. 1269

Še vedno kupite dobro, po ugodnih cenah: nogavice, pletenine, bluze, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki), kombineže, modrčke, srajce, oblekce, predpasnike, platno, odeje, koče, blago, perilo, konfekcijo, rute, šivalne potrebsčine, galeranterijo, milo, drobnino. Andrej Oset »Mara«, Koroška cesta 26 (poleg tržnice, Vodnikov trg). 1098

Nove šivalne stroje različnih znamk z okroglim čolničkom, s 25 letno garancijo, prodaja od 2450 din naprej po najugodnejših mesečnih obrokih Draksler, Maribor, Vetrinjska 11. Prevzema tudi popravila šivalnih strojev in koles. 1546

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, diako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljše: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

**JESEN — ZIMA — HALO! OSTANKI** mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni in brez napake: Paket serija »M« 12—15 m kretona in druka za predpasnike in obleke 160 din. — Original Kosmos »D« 12—15 m la flanelov za spodnje perilo in barhent za ženske obleke 230 dinarjev. — Paket serija »T« 4 m prima vnenega blaga za žensko obleko, dokler traja zalogata, za staro ceno, in sicer: T-1 130 din, T-2 160 din, T-3 180 din, T-4 200 din; pri naročilu prosim navedbo cene in barve. — Paket serija »Z« 3—3.20 m štofa za moško obleko ali plašč, ženski kostum ali plašč, in sicer: Z-1 160 din, Z-2 200 din, Z-3 250 din, Z-4 300 din, Z-5 360 dinarjev. Neodgovarajoče zamenjam. Pri naročilu dveh ali več paketov primeren popust. Izrabite ugodno priliko in naročite takoj! Razpoljalnica **KOSMOS**, Maribor, Razlagova 24/II.

Preizkušeni redilni prašek za svinje



zanesljivo nitro zredi Vaše svinje. Za eno svinjo zadostuje že en zavitek za 8 din. S povzetočno poštnino vred stane 1 zavitek 19 din, 2 zavitka 27 din, 3 zavitki 35 din, 4 zavitki 43 din. — Pravi REDIN se dobij samo v zavitkih z gornjo sliko in ga razpošilja

Drogerija **KANC**, Maribor,

Slovenska ulica

Zaloga v Celju: Trg. Loibner, Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptaju: Drog. Skočir, Slovenski trg 11

**Inscrirajte!**

Svarilo! Prepovedujem mojemu možu Rudolf Martinu razpolagati z mojim premoženjem ter svarim vsakogar pred nakupom kakršne kolik stvari, ki je moja last. Sv. Peter na Medvedovem selu 22. oktobra 1940. — Rudolf Ana.

**V SLOV. BISTRICI**, Mariborska cesta 40 (v Juhartovi hiši), je začela izvrševati

**zobno prakso**

**ALBINA FORSTER**  
dentist-tehnik 1621

**Vsi, ki potujete, ne pozabite na**

**novi vozni red**

**veljaven od 28. okt. 1940**

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalcu dobijo primeren popust. Naročila sprejema.

**Tiskarna sv. Cirila, Maribor - Ptuj**

**Pozor!**

Vsakovrtnje odpadke železja, kovine, cunje, litine, papirja, kupuje in plačuje po najvišjih cenah tvrdka Justin Gustinčič, Maribor, Kneza Koclja 14 in podružnica na vogalu Ptajske in Tržaške ceste. Telefon 21-30. — Kupujem tudi gumo in steklo!

KUPUJE:

PRODAJA:  
hranične knjižice bank in hranilnic ter vrednostne  
papirje po najugodnejših cenah 1430  
**BANČNO KOM. ZAVOD, MARIBOR**

**Pletenc ľopce**

damske, moške, otroške še po starci ceni iz lastne  
pletarne, nogavice, kapce, rokavice, spodnje perilo  
pri »LUNA«, Maribor samo Glavni trg 24,  
(avtobusni kolodvor) 1461

**REDILO ZA SVINJE**,  
tisočkrat preizkušenipra-  
šek za svinje, ki vsebuje  
tudi ribjo moko, naglo  
redi Vaše svinje in jih  
dela odporne proti bolez-  
nim. 1 paket 8 din, 1 kg  
25 din, po pošti s povzetjem 15, oz. 35 din. Dobi se  
v lekarni pri »Zamorecu«, Maribor, Gospoška ul. 12.



1548



# VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POZAR  
VLOM  
STEKLO  
KASKO  
JAMSTVO  
NEZGODE  
ZVONOVI  
ŽIVLJENJE  
KARITAS



**Centrala: Maribor**  
v lastni palači na oglu  
Gospoška in Slovenske ulice

## Hranilnica Dravske banovine Maribor

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti  
najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba  
denarja, ker jamči za vse te vloge pri tej hranilnici  
Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z  
vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v  
denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno



**Podružnica: Celje**  
nasproti pošte, prej  
Južnoštajerska hranilnica

»Nihče naj ne misli, da bo mogoče javni red in socialni mir proti  
prevratnim elementom uspešno braniti, če se nemudoma ne pristopi  
k pogumnemu delu!« (Pij XI.)

Nujno je ustvariti predvsem jasnost v tem, kaj hočemo!  
Hočemo ustvariti nov red!  
Hočemo stanovsko državo!  
Hočemo, da bo tudi v naši državi javni red in socialni mir in da  
prevratni elementi ne pridejo do moči!  
Naročite si knjigo »STANOVSKA DRŽAVA«! Cena knjige je  
12 din, za stroške pošiljke še 1 din, skupno torej 13 din. Pošljite nam  
po položnici to vsoto in Vam določljemo knjigo!

Priporoča se

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

Vsak

slovenski gospodar zavaruje  
sebe, svojce in svoje imetje  
le pri naši zavarovalnici

**Denar naložite** najbolje in najvarneje pri

# Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Gospoška ulica 23      Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000,-